

**НЕПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ТОВАРИСТВО
«ВІДКРИТИЙ НЕДЕРЖАВНИЙ ПЕНСІЙНИЙ
ФОНД «ЄВРОПА»**

**ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК,
ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ**

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

ЗМІСТ

1. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ВІДПОВІДНО ДО МСБО 26 «ЗВІТНІСТЬ ЩОДО ПРОГРАМ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»	4
1.1. Звіт про наявні чисті активи, призначені для виплат	4
1.2. Звіт про зміни в чистих активах, наявних для виплат	6
1.3. Інвестиційний портфель	10
1.4. Інформація про пенсійний фонд та програми пенсійного забезпечення	11
1.4.1. Інформація про Фонд	11
1.4.2. Опис програми пенсійного забезпечення Фонду	13
2. ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ І ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	15
2.1. Ідентифікація фінансової звітності	15
2.2. Валюта подання звітності та функціональна валюта, ступінь округлення	15
2.3. Концептуальна основа фінансової звітності	15
2.4. Припущення про безперервність діяльності	15
2.5. Рішення про затвердження фінансової звітності	15
3. СУТТЕВІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ	15
3.1. База, використана для оцінки активів	15
3.2. Суттєви облікові політики	16
3.3. Інші застосовані облікові політики, що є доречними для розуміння фінансової звітності	21
3.4. Відповідність облікової політики звітного та попереднього періодів	21
3.5. Інформація про добровільні зміни в обліковій політиці	21
4. ІСТОТНІ ОБЛІКОВІ СУДЖЕННЯ, ОЦІННІ ЗНАЧЕННЯ І ПРИПУЩЕННЯ	22
4.1. Опис операційного середовища та економічної ситуації	22
4.2. Основні припущення, оцінки та судження	22
5. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ СПРАВЕДЛИВОЇ ВАРТОСТІ	24
5.1. Методики оцінювання та вхідні дані, використані для складання оцінок за справедливою вартістю	24
5.2. Рівень ієрархії справедливої вартості, до якого належать оцінки справедливої вартості	25
5.3. Переміщення між 1-м та 2-м рівнями ієрархії справедливої вартості	26
5.4. Інші розкриття, що вимагаються МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості»	26
6. НОВІ СТАНДАРТИ, РОЗ'ЯСНЕННЯ ТА ПОПРАВКИ ДО ЧИННИХ СТАНДАРТІВ ТА РОЗ'ЯСНЕНЬ, ЯКІ ВПЕРШЕ ЗАСТОСОВАНІ ФОНДОМ	26
6.1. Стандарти, що набули чинності	26
7. РЕКЛАСИФІКАЦІЙ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ЗА ЗВІТНИЙ РІК ПОРІВНЯНО З ФІНАНСОВОЮ ЗВІТНІСТЮ ПОПЕРЕДНЬОГО РОКУ ТА ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК	30

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

8. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЄ СТАТТІ, ПОДАНІ У ЗВІТНОСТІ	30
8.1. Грошові кошти та їх еквіваленти	30
8.2. Фінансові інвестиції	31
8.3. Дебіторська заборгованість	31
8.4. Кредиторська заборгованість та поточні зобов'язання	31
8.5. Інші фінансові доходи	31
8.6. Інші доходи	32
8.7. Інші операційні доходи	32
8.8. Фінансові витрати	32
8.9. Інші витрати	32
8.10. Інші операційні витрати	33
8.11. Адміністративні витрати	33
8.12. Пенсійні внески та виплати учасникам	33
9. РОЗКРИТТЯ ІНШОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	33
9.1. Операції з пов'язаними сторонами	33
9.2. Умовні зобов'язання та невизнані контрактні зобов'язання	34
9.3. Судові процеси	34
9.4. Ризики	34
9.4.1. Кредитний ризик	34
9.4.2. Ринковий ризик	35
9.4.3. Валютний ризик	35
9.4.4. Відсотковий ризик	36
9.4.5. Ризик ліквідності	37
9.5. Події після звітної дати	38

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ВІДПОВІДНО ДО МСБО 26 «ЗВІТНІСТЬ щодо програм пенсійного забезпечення»

1.1. Звіт про наявні чисті активи, призначені для виплат

Одинаця виміру, тис. грн.

Назва 1	Код 2	Дані на початок звітного періоду 3	Наростаючим підсумком на кінець звітного періоду 4
Частина I			
Грошові кошти, розміщені на вкладних (депозитних) банківських рахунках, з них:	010	13 112	10 591
Цінні папери, дохід за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України,	020	12 131	11 771
Облігації підприємств, емітентами яких є резиденти України,	030	1 328	4 299
Акції українських емітентів	040	1 586	1 586
Цінні папери іноземних емітентів (р.071+р.072), з них акції іноземних емітентів, визначених відповідно до Закону України „Про недержавне пенсійне забезпечення”	050	634	610
облігації іноземних емітентів з інвестиційним рейтингом, визначенім відповідно до законодавства	052	0	0
Іпотечні цінні папери,	060	0	0
Об'єкти нерухомості	070	0	0
Банківські метали	080	0	0
у тому числі депозитні рахунки в банківських металах	081	0	0
Дебіторська заборгованість (р. 111 + р. 112 + р. 113 + р. 114), з них:	90	209	109
заборгованість, пов'язана з придбанням (продажем) активів	91	0	0
заборгованість з нарахованих дивідендів, відсотків за депозитами та купонів за облігаціями	92	209	109
заборгованість, пов'язана з оплатою послуг, наданих фонду	93	0	0
інша дебіторська заборгованість	94	0	0
Активи, не заборонені законодавством України (з розбивкою за видами активів)	100	0	0
Загальна сума інвестицій фонду (р.010+р.020+р.030+р.040+р.050+р.060+р.070+р.080+ р.090+ р.100)	130	29 000	28 966
Кошти на поточному рахунку	140	321	84
у тому числі кошти, що знаходяться на кліринговому рахунку	141	0	0
Загальна вартість активів фонду (р.130+р.140)	150	29 321	29 050
Частина II			
Кредиторська заборгованість (р.161+р.162+р.163):	160	10	0
Неперсоніфіковані внески	161	9	0
Заборгованість з перерахування помилково сплачених коштів	162	1	0
інше	163	0	0

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Назва	Код	Дані на початок звітного періоду	Наростаючим підсумком на кінець звітного періоду
1	2	3	4
Заборгованість фонду по виконанню зобов'язань перед учасниками та перерахуванню коштів (р.171+р.172), в тому числі	170	33	0
Заборгованість по перерахуванню пенсійних коштів до іншої установи (іншого пенсійного фонду, страховика, банку)	171	0	0
Заборгованість за нарахованими, але не здійсненими поточними пенсійними виплатами (за договорами виплати пенсії на визначений строк або нарахованими одноразовими пенсійними виплатами учасникам (спадкоємцям учасників)	172	33	0
Заборгованість з відшкодування нарахованих, але не здійснених оплат витрат недержавного пенсійного фонду (р.1810+р.1811+р.1812+р.1813+р.1814+р.1815+ р.1816), в тому числі	180	161	106
Витрати на оплату послуг з адміністрування пенсійного фонду	1810	49	25
Винагорода за надання послуг з управління активами пенсійного фонду	1811	102	73
Оплата послуг зберігача	1812	8	8
Оплата послуг з проведення планових аудиторських перевірок пенсійного фонду	1813	0	0
Оплата послуг, пов'язаних із здійсненням операцій з пенсійними активами, які надаються третіми особами	1814	0	0
Заборгованість з витрат на ведення обліку та перереєстрацію прав власності на нерухомість	1815	0	0
Заборгованість з оплати інших послуг, надання яких передбачено чинним законодавством з недержавного пенсійного забезпечення (з розбивкою за видами)	1816	2	0
Заборгованість щодо придбання (продажу) активів та розрахунків з продавцями за отримані, але не сплачені пенсійним фондом активи (з розбивкою за джерелами формування)	190	0	0
Загальна сума зобов'язань фонду	200	204	106
Чиста вартість активів фонду (р.150- р.200)	210	29 117	28 944

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1.2. Звіт про зміни в чистих активах, наявних для виплат

Одинаця виміру, тис. грн.

Назва	Код	Дані на початок звітного періоду	Всього за останній квартал звітного періоду	Наростаючим підсумком на кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
Чиста вартість пенсійних активів на початок звітного періоду	1	x	x	29 117
Частина перша				
Пенсійні внески від фізичних осіб (р.011+р.012), з них	010	4281	6	34
від учасників, які є вкладниками	011	3729	3	30
від третіх осіб (подружжя, діти, батьки)	012	552	3	4
Пенсійні внески від фізичних осіб-підприємців	020	169	0	0
Пенсійні внески від юридичних осіб (р.031+р.032+р.033), з них	030	22069	22	95
від засновника недержавного пенсійного фонду	031	6	0	0
від роботодавця - платника	032	21899	22	95
від професійного об'єднання	033	164	0	0
Переведено кошти фізичної особи до недержавного пенсійного фонду (р.041+р.042), з них	040	1761	0	0
від банку	041	0	0	0
від іншого недержавного пенсійного фонду	042	1761	0	0
Всього (р.010+р.020+р.030 +р.040)	050	28280	28	129
2. Виконання зобов'язань перед учасниками недержавного пенсійного фонду				
Здійснено пенсійних виплат учасникам (р.061+р.062)	060	10068	104	372
пенсійні виплати на визначений строк (р.0611+р.0612+р.0613), з них	061	66	4	17
строком виплат від 10 до 15 років	0611	66	4	17
строком виплат від 15 до 20 років	0612	0	0	0
строком виплат більше 20 років	0613	0	0	0
одноразові пенсійні виплати (р.0621+р.0622+р.0623+р.0624), з них	062	10002	100	355
у разі медично - підтверженого критичного стану здоров'я, настання інвалідності	0621	374	0	40
у зв'язку з недосягненням мінімального розміру накопичень	0622	9220	100	315
у зв'язку з виїздом на постійне проживання за межі України	0623	17	0	0
у разі смерті учасника - його спадкоємцям	0624	391	0	0

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Перераховано пенсійних коштів до іншого недержавного пенсійного фонду (р.071+р.072), з них	070	769	0	0
на підставі укладеного пенсійного контракту	071	769	0	0
на підставі укладеного договору про виплату пенсії на визначений строк	072	0	0	0
Перераховано пенсійних коштів до страховика для оплати договорів страхування довічної пенсії	080	18	0	0
Перераховано пенсійних коштів до страховика для оплати договорів страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника	090	0	0	0
Перераховано пенсійних коштів до банку для відкриття депозитного пенсійного рахунку	100	177	0	0
Заборгованість недержавного пенсійного фонду по виконанню зобов'язань перед учасниками та перерахуванню коштів (р.111+р.112), в тому числі	110	44	x	6
Заборгованість по перерахуванню пенсійних коштів до іншої установи (іншого пенсійного фонду, страховика, банку)	111	0	x	0
Заборгованість за нарахованими, але не здійсненими поточними пенсійними виплатами (за договорами виплати пенсії на визначений строк або нарахованими одноразовими пенсійними виплатами учасникам (спадкоємцям учасників)	112	44	x	5
Загальний обсяг виконаних та нарахованих зобов'язань перед учасниками (р.060+р.070+р.080+р.090+р.100+р.110)	120	11076	104	378
Витрати на оплату послуг Адміністратору, наданих учаснику за рахунок пенсійних коштів та не пов'язаних із здійсненням виплат та переведень	130	0	0	0
Частина II				
1.Дохід (втрати) від управління активами пенсійного фонду:				
1.Прибуток (збиток) від здійснення операцій з активами пенсійного фонду:				
Цінні папери, дохід за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України (р.141+р.142):	140	4391	-144	-1469
дохід від продажу	141	12509	0	824
переоцінка	142	-8118	-144	-2293
Облігації місцевих позик (р.161+р.162):	150	4	0	0
дохід від продажу	151	1	0	0
переоцінка	152	3	0	0
Облігації підприємств, емітентами яких є резиденти України (р.171+р.172):	160	-1056	-3	-30
дохід від продажу	161	1150	0	0
переоцінка	162	-2206	-3	-30
Акції українських емітентів (р.181+р.182):	170	-771	0	0

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

дохід від продажу	171	2085	0	0
переоцінка	172	-2856	0	0
Акції іноземних емітентів (р.201+р.202):	180	0	0	-170
дохід від продажу	181	0	0	0
переоцінка	182	0	0	-170
Списання кредиторської заборгованості	190	0	0	35
Списання зобов'язань по виплатам учасникам, нарахованим без документальних підстав	191	0	0	33
Списання суми неперсоніфікованих внесків (неможливо встановити отримувача, вкладники знаходяться у зоні АТО)	192	0	0	1
Списання помилково зарахованих коштів (закінчення терміну позивної давності)	193	0	0	1
Вибуття активів, які перестають відповідати такому стану, за якого вони визнаються активами (з вказанням активу)	200	0	0	0
іншими активами, не забороненими законодавством України (з розбивкою за видами активів)	210	-6346	-38	-438
Списання часткове: прострочена Дт.заборг. за нарах. %% в АБ "Банк регіонального розвитку"		-146	0	0
Списання часткове: прострочена Дт.заборг. за нарах. %% в АКБ "Трансбанк"		-54	0	0
Списання часткове: прострочена Дт.заборг. за нарах. %% в ТОВ "Український промисловий банк"		-40	0	0
Списання часткове: прострочена Дт.заборг. за неповернені в строк депозити в АБ "Банк регіонального розвитку"		-1453	0	0
Списання часткове: прострочена Дт.заборг. за неповернені в строк депозити в АКБ "Трансбанк"		-586	0	0
Списання часткове: прострочена Дт.заборг. за неповернені в строк депозити в ТОВ "Український промисловий банк"		-1281	0	0
Списання: не погашена в строк загальна номінальна вартість облігацій ВАТ "Сумихімпром" (серія А)		-850	0	0
Списання: неотриманий в строк купонний дохід за облігаціями ВАТ "Сумихімпром" (серія А)		-212	0	0
Списання: неотриманий в строк купонний дохід за облігаціями ТОВ "Караван" (серія А)		-16	0	0
Списання: неотриманий в строк купонний дохід за облігаціями ТОВ "Інсалярпром-К" (серія А)		-175	0	0
Валютні операції (продаж)		21	0	0
Часткове повернення від ліквідатора: прострочена Дт.заборг. за нарах. %% в АКБ "Трансбанк" (ВАТ)		12	0	0
Списання часткове: прострочена Дт.заборг. за нарах. %% в АКБ "Київ" (ПАТ)		-1	0	0

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Списання часткове: прострочена Дт.заборг. за неповернені в строк депозити з АКБ "Київ" (ПАТ)		-56	0	0
Списання: не отриманий в строк купонний дохід за обл-ми ХДАВП		-76	0	0
Списання: не отриманий в строк дохід від погашення за обл-ми ХДАВП		-1432	0	0
Списання часткове: прострочена Дтзаборг. за нарах. %% в ПАТ "Ощадбанк"		-1	0	0
Переоцінка валюти (USD)		0	-38	-438
Всього (p.140+p.150+p.160+p.170+p.180+p.190+p.200+p.210+p.220)	220	-3778	-185	-2072
2. Пасивний дохід, отриманий на активи недержавного пенсійного фонду:				
Дохід (втрати) від коштів, розміщених на вкладних (депозитних) банківських рахунках, з них :	230	16533	303	1385
дохід від коштів, розміщених в ощадних (депозитних) сертифікатів банків	231	11392	0	0
Дохід від боргових цінних паперів (p.241+p.242+p.243):	240	14220	636	2165
цінних паперів, дохід за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України	241	9764	448	1670
облігацій місцевих позик	242	12	0	0
облігацій підприємств, емітентами яких є резиденти України	243	4444	188	495
Дивіденди від (p.251+p.252):	250	75	0	54
акцій українських емітентів	251	75	0	0
акцій іноземних емітентів	252	0	0	54
Відсотки, нараховані на кошти, що знаходяться на поточному рахунку	260	17	0	1
Дохід від користування іншими активами, не забороненими законодавством України (з розбивкою за видами активів)	270	0	0	0
Всього (p.230+p.240+p.250+p.260+p.270)	280	30845	939	3604
3. Інші доходи (втрати) недержавного пенсійного фонду	290	420	0	0
4. Витрати, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів				
Витрати на оплату послуг з адміністрування недержавного пенсійного фонду (p.301+p.302+p.303) з них:	300	4320	73	336
послуги з адміністрування недержавного пенсійного фонду	301	4320	73	336
рекламні послуги	302	0	0	0
витрати на оприлюднення інформації про діяльність недержавного пенсійного фонду	303	0	0	0

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Винагорода за надання послуг з управління активами недержавного пенсійного фонду	310	10252	219	932
Оплата послуг зберігача	320	796	23	103
Оплата послуг з проведення планових аудиторських перевірок недержавного пенсійного фонду	330	119	0	35
Оплата послуг, пов'язаних із здійсненням операцій з пенсійними активами, які надаються третіми особами (р.341+р.342), з них:	340	86	3	40
послуг торговців цінними паперами (посередника)	341	86	3	40
витрат на ведення обліку та перереєстрацію прав власності на цінні папери	342	0	0	0
Оплата інших послуг, надання яких передбачено чинним законодавством з недержавного пенсійного забезпечення (з розбивкою за видами)	350	1	0	9
Оплата нотаріальних послуг	351	0	0	9
Загальна сума витрат, що відшкодовані за рахунок пенсійних активів (р. 300 + р. 310 + р. 320 + р. 330 + р. 340 + р.350)	360	15575	318	1455
Прибуток (збиток) від інвестування активів недержавного пенсійного фонду (р. 220 + р. 280 + р. 290) - р. 360	370	11912	435	76
Чиста вартість пенсійних активів на кінець звітного періоду (частина р.050-р.120-р.130+р.370)	2	x	x	28944
Зміна чистої вартості пенсійних активів (рядок 2-рядок 1)	3	x	x	-173

1.3. Інвестиційний портфель

Одиниця виміру, тис. грн.

№ з/п	Найменування активу	Балансова вартість	Частка у загальній балансової вартості активів
1	Активи НПФ всього, в т.ч.	29050	100,00%
1.1.	Депозитні рахунки у банківських установах та поточному рахунку	10675	36,74%
1.1.1.	АТ «Ощадбанк»	2850	9,81%
1.1.2.	АТ «ПроКредитБанк»	560	1,93%
1.1.3.	АТ «Ідея Банк»	1569	5,40%
1.1.4.	ПАТ АБ Укргазбанк"	1721	5,92%
1.1.5.	АТ "Кредобанк"	1100	3,79%
1.1.6.	АТ «Укрексімбанк»	2791	9,61%
1.1.7.	АТ «Райффайзен Банк Аваль» поточний рахунок	84	0,28%
1.2.	Державні облігації	11771	40,53%

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1.2.1.	UA4000194377	1341	4,62%
1.2.2.	UA4000194468	983	3,39%
1.2.3.	UA4000199210	2658	9,15%
1.2.4.	UA4000204069	6789	23,37%
1.3.	Акції українських емітентів	1586	5,46%
1.3.1	АТ «Мотор Січ»	1586	5,46%
1.4.	Акції іноземних емітентів	610	2,10%
1.4.1	МНР S.A.	610	2,10%
1.5.	Облігації українських емітентів	4299	14,80%
1.5.1	АТ "Кредобанк"	1457	5,02 %
1.5.2	АТ "Альфа Банк"	1410	4,85 %
1.5.3	ПАТ «Укрпошта»	1432	4,93%
1.6.	Дебіторська заборгованість	109	0,37%
1.6.1.	Дебіторська заборгованість по нарахованим відсотках по депозитам	109	0,37%

1.4. Інформація про пенсійний фонд та програми пенсійного забезпечення

1.4.1. Інформація про Фонд

Найменування Фонду:

українською мовою повне: НЕПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ТОВАРИСТВО "ВІДКРИТИЙ НЕДЕРЖАВНИЙ ПЕНСІЙНИЙ ФОНД "ЄВРОПА";

українською мовою скорочене: НТ ВНПФ «Європа»; ;

Юридичний статус Фонду

НЕПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ТОВАРИСТВО "ВІДКРИТИЙ НЕДЕРЖАВНИЙ ПЕНСІЙНИЙ ФОНД "ЄВРОПА" (далі – Фонд) є юридичною особою з моменту його державної реєстрації, має статус неприбуткової організації (непідприємницького товариства), яка не має на меті одержання прибутку для його наступного отримання засновником Фонду, відповідно до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» та Статуту Фонду.

Дата первинної реєстрації Фонду: 04.06.2004 року.

Ідентифікаційний код юридичної особи (Фонду): 26581709

Місцезнаходження Ради Фонду: 03055, м. Київ, вул. Богдана Гаврилишина, будинок 7.

Вид Фонду – відкритий, тобто це недержавний пенсійний фонд, засновниками якого можуть бути будь-які юридичні особи (крім тих, діяльність яких фінансується за рахунок державного бюджету України чи місцевих бюджетів).

Фонд має самостійний баланс, рахунки у зберігача, печатку, штампи та бланки зі своїм найменуванням, власну символіку.

Фонд включено до державного реєстру фінансових установ, які надають фінансові послуги на ринку недержавного пенсійного забезпечення на підставі розпорядження № 2877 від 26.11.2004 року, реєстраційний номер 12100295, Свідоцтво про реєстрацію фінансової установи серії ПФ № 21, видане 07.02.2006 року.

Засновники Фонду:

В 2019 році відбулась зміна засновника Фонду. Замість Товариства з обмеженою відповідальністю «Компанія з управління активами «Європа», код ЕДРПОУ 32851019, місцезнаходження: 04116, м. Київ, вул. Старокиївська, 10 літера (И), оф. 102., засновником Фонду стало ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДЛЬНІСТЮ "КОМПАНІЯ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ "ІВЕКС ЕССЕТ МЕНЕДЖМЕНТ", код ЕДРПОУ засновника: 35253924, адреса засновника: 01021, м. Київ, Кловський узвіз, будинок 7.

В зв'язку із зміною засновника Фонду були прийняті зміни до статуту Фонду шляхом викладення його в нової редакції. Нова редакція статуту Фонду була затверджена Рішенням

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

одноосібного засновника Фонду 29.09.2019 р. (Протокол № 27/9-19), та погоджена Нацкомфінпослуг 27.10.2019 року (Розпорядження 2071).

Зміна засновника Фонду жодним чином не вплинула на діяльність Фонду та складання фінансової звітності Фонду.

Предмет діяльності Фонду

Предметом діяльності Фонду є накопичення пенсійних внесків на користь учасників пенсійного фонду з подальшим управлінням пенсійними активами, а також здійснює пенсійні виплати учасникам фонду у визначеному законодавством порядку.

Органи управління Фонду

Органами управління Фонду є Збори Засновників та Рада фонду.

Станом на 31.12.2019 року рада Фонду складається з 5 осіб.: Голова Ради фонду Беліченко Микола В'ячеславович, Секретар Ради: Климчук Олександр Дмитрович, Члени ради Фонду: Синенко Олена Сергіївна, Чигринов Ігор Андрійович, Петрук Андрій Феодосійович.

Рада фонду є єдиним регулярно діючим органом управління Фонду, що здійснює контроль за поточною діяльністю Фонду та вирішує основні питання його роботи. Засідання Ради Фонду проводяться періодично (не рідше одного разу на квартал).

Створення інших органів управління Фонду заборонено.

Фінансові установи, що обслуговують Фонд:

До лютого 2019 року адміністрування та управління активами Фонду виконувало Товариство з обмеженою відповідальністю «Компанія з управління активами «Європа» відповідно до договорів: Договору про управління активами Непідприємницького товариства «Відкритий державний пенсійний фонд «Європа» від 25.02.2005 року № 1-КУА/Є та Договору про адміністрування Непідприємницького товариства «Відкритий недержавний пенсійний фонд «Європа» від 25.02.2005 року № 1-А/Є.

05 лютого 2019 року Рада Фонду прийняла рішення про заміну осіб, які здійснюють адміністрування та управління активів Фонду (протокол № 05/02-19).

Адміністратором Фонду відповідно до Договору про адміністрування пенсійного фонду № 00000119КА від 05.02.2019 року стало ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ “ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ АДМІНІСТРАТОР ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ” (надалі Адміністратор Фонду). Ліцензія на провадження діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів, серія АБ № 115963 від 18 грудня 2007 року, видана відповідно до рішення Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг про видачу ліцензії № 151 від 11.12.2007. Термін дії ліцензії: з 13.12.2007 - безстроковий.

Код ЄДРПОУ Адміністратора Фонду 32800088. Місцезнаходження Адміністратора Фонду: 04119, м. Київ, вул. Білоруська, 23, літ. «А», контактний телефон (044)2070297.

Фактично Адміністратор розпочав виконувати свої обов'язки із 07 березня 2019 року, з дати підписання акту приймання-передавання системи персоніфікованого обліку та документації Фонду. В період з 05 лютого 2019 року по 06 березня 2019 року відбувалась передача системи персоніфікованого обліку та документації Фонду, в цей час операції в системі персоніфікованого обліку Фонду не проводились.

Компанією з управління активами Фонду відповідно до Договору № 1НПФ про управління активами пенсійного фонду від 05.02.2019 року стало ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КОМПАНІЯ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ «ІВЕКС ЕССЕТ МЕНЕДЖМЕНТ» (надалі Компанія з управління активами Фонду). Ліцензія на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку - діяльність з управління активами інституційних інвесторів (діяльність з управління активами) серії АЕ № 286594 Ліцензія видана Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, рішення про видачу ліцензії від 27.12.2012 р. № 1183. Строк дії ліцензії з 08.01.2013р. безстроково.

Код ЄДРПОУ Компанії з управління активами Фонду 35253924. Місцезнаходження: 01021, Київ, Кловський узвіз, буд. 7, контактний телефон (044) 590-54-54.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Фактично Компанія з управління активами Фонду розпочала управління активами Фонду з дати підписання акту приймання-передавання активів Фонду, а саме з 25 лютого 2019 року.

Зберігачем Фонду є Публічне акціонерне товариство «Райффайзен Банк Аваль» (далі – Зберігач), який надає Фонду відповідні послуги згідно з Договором про обслуговування недержавного пенсійного фонду зберігачем від 21.08.2006 року № 16-01/08/443-Ю (у редакції Додаткової угоди № 6 від 31.10.2016 р.).

Зберігач діє на підставі Ліцензії на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку: діяльність із зберігання активів пенсійних фондів серії АЕ № 263203. Ліцензія видана Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, рішення про видачу ліцензії від 13.08.2013р. № 1487 строк дії з 12.10.2013р - необмежений.

Код ЄДРПОУ Зберігача 14305909. Місцезнаходження Зберігача: 01011, м. Київ, вул. Лескова, 9.

1.4.2. Опис програми пенсійного забезпечення Фонду

Працедавці та вкладники Фонду

Працедавцями Фонду є 1275 юридичних осіб. Фонд здійснює недержавне пенсійне забезпечення персоналу цих підприємств, що є вкладниками на користь своїх працівників. Недержавною пенсійною програмою охоплені всі працівники цих підприємств, які працюють на умовах трудового законодавства відповідно до колективних договорів підприємств. Станом на 31.12.2019 р. недержавний пенсійний фонд обслуговує 124424 працівника.

Також вкладниками Фонду є 9327 фізичних осіб, які сплачують внески на свою користь, або на користь своїх родичів.

Учасники Фонду

Учасниками Фонду є фізичні особи, на користь яких сплачуються (сплачувалися) пенсійні внески до Фонду і які мають право на отримання пенсійних виплат або отримують такі виплати на умовах і в порядку, визначених пенсійним контрактом та договором про виплату.

Кількість учасників на 31.12.2019 р. становить 133751.

Тип пенсійної програми з визначеними внесками

Вкладники пенсійної програми роблять до Фонду внески на добровільних умовах. Працедавці можуть робити внески як фіксовані суми, або як відсоток від заробітної плати. Розмір внесків визначений у пенсійної програмі.

Умови припинення пенсійної програми

Враховуючи добровільний порядок накопичення, пенсійна програма участі у Фонді може бути припинена по ініціативі вкладника у будь-який момент часу. При цьому працівники такого працедавця можуть залишатися учасниками Фонду, та, за бажанням, укласти пенсійні контракти на свою користь та самостійно продовжувати пенсійне накопичення .

Порядок укладення пенсійних контрактів з Фондом

Пенсійний контракт є договором між Фондом та його вкладником, який укладається від імені Фонду його Адміністратором, та згідно з яким здійснюється недержавне пенсійне забезпечення учасника Фонду за рахунок пенсійних внесків такого вкладника. Пенсійний контракт укладається у письмової формі. Учасникам по такому контракту надається примірник, який включає їх особисті дані.

Пенсійні схеми, порядок внесення змін до них та їх скасування

Умови та порядок недержавного пенсійного забезпечення, що здійснюється Фондом, визначаються пенсійними схемами, які розробляються з дотриманням вимог Закону, інших нормативно-правових актів з питань недержавного пенсійного забезпечення та Статуту.

Фонд використовує одну пенсійну схему:

Пенсійна схема № 1, яка є невід'ємним Додатком № 1 до Статуту НТ «ВНПФ «Європа», затверджена Зборами засновників Протокол № 26/09/2011 від 26.09.2011 року.

Пенсійна схема визначає умови та порядок здійснення пенсійних внесків до Фонду.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Сума пенсійних коштів, що належить кожному учаснику Фонду, визначається множенням кількості одиниць пенсійних активів Фонду, облікованих на індивідуальному пенсійному рахунку його учасника, на чисту вартість одиниці пенсійних активів Фонду та відображається на індивідуальному пенсійному рахунку учасника Фонду. Сума пенсійних коштів усіх учасників пенсійного Фонду дорівнює чистій вартості активів останнього. Чиста вартість активів Фонду, кількість одиниць його пенсійних активів та чиста вартість одиниці пенсійних активів Фонду визначаються щоденно.

Пенсійні внески до Фонду

Пенсійні внески – грошові кошти, сплачені вкладником до Фонду в розмірі та порядку, установленому пенсійним контрактом, укладеним з Фондом згідно з умовами обраної пенсійної схеми. Максимальний розмір пенсійних внесків не обмежується. Пенсійні внески сплачуються лише в національній валюті України, а у випадках, передбачених законодавством України, в іноземній валюті за офіційним обмінним курсом Національного банку України, що діяв на момент сплати, шляхом готівкових та(або) безготівкових розрахунків. Юридичні особи сплачують пенсійні внески лише в безготівковій формі.

Пенсійні внески сплачуються перерахуванням відповідних грошових сум на поточні рахунки Фонду у його Зберігача. Розмір та порядок сплати пенсійних внесків встановлюється пенсійним контрактом відповідно до обраної пенсійної схеми.

Пенсійні активи Фонду

Пенсійні активи – активи Фонду, сформовані виключно внаслідок пов'язаної з провадженням ним діяльності з недержавного пенсійного забезпечення.

Пенсійні активи Фонду складаються із:

- 1) активів у грошових коштах;
- 2) активів у цінних паперах;
- 3) інших активів згідно із законодавством.

Інвестиційна діяльність з активами Фонду здійснюється відповідно до його Інвестиційної декларації та вимог Закону «Про недержавне пенсійне забезпечення».

Інвестиційна декларація

Інвестиційна декларація є документом, який визначає інвестиційну політику Фонду. Інвестиційна декларація Фонду затверджена Радою Фонду 20.06.2012 року (протокол № 20/06/12) та містить загальні обмеження для забезпечення збереження та примноження пенсійних активів учасників Фонду. Рада Фонду регулярно переглядає інвестиційну діяльність Фонду та інвестиційну декларацію. Зміни та доповнення до інвестиційної декларації розробляються та затверджуються Радою Фонду.

Використання пенсійних активів Фонду

Пенсійні активи, що накопичуються у Фонді, використовуються для цілей його інвестиційної діяльності, виконання зобов'язань Фондом перед його учасниками та оплати витрат, пов'язаних зі здійсненням недержавного пенсійного забезпечення з урахуванням обмежень, встановлених законодавством.

Основні показники діяльності Фонду

- ✓ Чиста вартість активів Фонду на 31.12.2018 року – 29 117 тис. грн.;
- ✓ Чиста вартість активів Фонду на 31.12.2019 року – 28 944 тис. грн.;
- ✓ Приріст чистої вартості активів Фонду за 2019 рік – (-173) тис. грн., або (-0,59 %);
- ✓ Загальна сума надходжень пенсійних внесків до Фонду за 2019 рік становить 129 тис. грн.;
- ✓ Інвестиційний прибуток, розподілений між учасниками Фонду в 2019 році, становить 76 тис. грн.
- ✓ За звітний 2019 рік здійснено пенсійних виплат на загальну суму 378 тис. грн.;
- ✓ Чиста вартість одиниці пенсійних активів Фонду станом на 31.12.2018 року – 1,840511.
- ✓ Чиста вартість одиниці пенсійних активів Фонду станом на 31.12.2019 року - 1,845318.
- ✓ Приріст чистої вартості одиниці пенсійних активів (дохідність Фонду) за 2019 рік – 0,26 %.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

2. ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ І ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

2.1. Ідентифікація фінансової звітності

Фінансова звітність Фонду є фінансовою звітністю загального призначення, яка має на меті задовільнити потреби користувачів, які не можуть вимагати складати звітність згідно з їхніми інформаційними потребами. Метою фінансової звітності є надання інформації про фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки Фонду, яка є корисною для широкого кола користувачів у разі прийняття ними економічних рішень

2.2. Валюта подання звітності та функціональна валюта, ступінь округлення

Валюта подання звітності відповідає функціональній валюті, якою є українська гривня. Фінансова звітність складена у тисячах гривень, округлених до цілих тисяч

2.3. Концептуальна основа фінансової звітності

Концептуальною основою фінансової звітності Фонду за 2019 рік є Міжнародні стандарти фінансової звітності в редакції, затверджений Радою з Міжнародних стандартів фінансової звітності. Також застосовані всі інтерпретації Комітету з інтерпретації міжнародної фінансової звітності, обов'язкові для 2019-го фінансового року.

2.4. Припущення про безперервність діяльності

Ця фінансова звітність була підготовлена на основі припущення про безперервність діяльності, відповідно до якого реалізація активів і погашення зобов'язань відбувається в ході звичайної діяльності. Фінансова звітність не включає коригування, які необхідно було б провести в тому випадку, якби Фонд не міг продовжити провадження фінансово-господарської діяльності відповідно до принципів безперервності діяльності.

2.5. Рішення про затвердження фінансової звітності

Випуск фінансової звітності Фонду за 2019 рік буде затверджений рішенням Ради Фонду після проведення аудиторської перевірки фінансової звітності Фонду та отримання аудиторського звіту. Після затвердження фінансової звітності Фонду за 2019 рік Радою Фонду вона може бути оприлюднена.

3. СУТТЕВІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

3.1. База, використана для оцінки активів

Інвестиції Фонду відображаються за справедливою вартістю. Щодо ринкових цінних паперів, тобто тих, операції з якими відбуваються з достатньою частотою та в достатньому обсязі, щоб надавати інформацію про ціноутворення на безперервній основі, то справедливою вартістю є ринкова ціна. Щодо цінних паперів, для яких активний ринок відсутній, справедлива вартість розраховується з використанням інших методів оцінки фінансових інструментів, дозволених МСФЗ 13 «Оцінки за справедливою вартістю».

Такі методи оцінки включають використання біржових котирувань на неактивних ринках або даних про поточну ринкову вартість іншого аналогічного за характером інструменту, аналіз дисконтованих грошових потоків або інші моделі визначення справедливої вартості. Передбачувана справедлива вартість фінансових активів і зобов'язань визначається з використанням наявної інформації про ринок і відповідних методів оцінки.

Ринкова вартість належних Фонду цінних паперів, що обертаються більш як на одному організаторі торгівлі, для розрахунку вартості активів оцінюється на дату розрахунку вартості активів за біржовим курсом на основному (найсприятливішому) ринку.

Стосовно інвестицій, щодо яких оцінити справедливу вартість неможливо, у кожному випадку розкриваються причини, з яких не використовується справедлива вартість. Ті цінні

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

папери, які мають фіксовану вартість погашення та були придбані для виконання зобов'язань згідно з програмою пенсійного забезпечення або певних її частин, відображаються за сумами, що базуються на їх остаточній вартості погашення, припускаючи існування постійної норми прибутку до строку погашення.

Стосовно інвестицій, таких як сукупне право на власність підприємства, оцінити справедливу вартість яких неможливо, у кожному випадку здійснюється розкриття причин того, чому не використовується справедлива вартість.

3.2. Сумтєві облікові політики

3.2.1. Облікові політики – це конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, затверджені Радою Фонду та застосовані Адміністратором Фонду при складанні та поданні фінансової звітності. При виборі облікових політик Фонд використовував таку редакцію МСФЗ, яка є актуальною на дату складання фінансової звітності.

Якщо приймається рішення про дострокове застосування нововведеного МСФЗ (за умови, що МСФЗ дозволяє дострокове застосування), Рада Фонду вносить доповнення до облікових політик, і вони застосовуються для складання фінансової звітності. Прийнята облікова політика Фонду застосовується послідовно для аналогічних операцій, інших подій та умов, якщо тільки конкретний МСФЗ спеціально не вимагатиме або не дозволятиме розподіл статей за категоріями, для яких можуть застосовуватися різні облікові політики.

3.2.2. Облікова політика Фонду встановлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

3.2.3. Фінансова звітність Фонду за МСФЗ складається і подається Адміністратором Фонду згідно з ч. 6 ст. 21 Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» Раді Фонду та Національній комісії, що здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг. Фінансова звітність Фонду оприлюднюється відповідно до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення».

3.2.4. Звітним періодом є календарний рік, тобто період з 01 січня по 31 грудня звітного року.

3.2.5. Функціональною валютою вважається українська гривня.

3.2.6. Перелік та назви форм фінансової звітності Фонду відповідають встановленим НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Аналіз витрат, визнаних у прибутку або збитку, здійснюється з використанням класифікації, заснованої на функції витрат, і на виконання вимог п. 105 МСБО 1 «Подання фінансової звітності» у Примітках розкривається структура витрат за характером.

3.2.7. Представлення грошових потоків від операційної діяльності у фінансовій звітності здійснюється із застосуванням прямого методу, згідно з яким розкривається інформація про основні класи валових надходжень грошових коштів чи валових виплат грошових коштів. Інформація про основні види валових грошових надходжень та валових грошових виплат формується на підставі облікових записів Фонду.

3.2.8. У зв'язку з тим, що у Фонді нормальні операційний цикл не можна чітко ідентифікувати, прийнято його тривалість вважати рівною 12 місяцям.

3.2.9. Пенсійні активи

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти складаються з коштів на поточних рахунках та строкових депозитів.

Еквіваленти грошових коштів – це короткострокові, високоліквідні інвестиції, які вільно конвертуються у відомі суми грошових коштів і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Інвестиція визначається, зазвичай, як еквівалент грошових коштів тільки в разі короткого строку погашення, наприклад, упродовж не більше ніж три місяці з дати придбання.

Грошові кошти та їх еквіваленти можуть утримуватися, а операції з ними проводитися в національній та іноземній валютах, а також у банківських металах.

Іноземна валюта – це валюта інша, ніж функціональна валюта суб'єкта господарювання.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Банківські метали – це золото, яке зберігається безготівковим чином на банківських рахунках.

До грошових коштів також прирівнюються кошти, депоновані (блоковані) на торгових рахунках та призначені для покриття операцій купівлі на ринку заявок фондою біржі.

Грошові кошти та їх еквіваленти визнаються за умови відповідності критеріям визнання активами.

Первісна та подальша оцінка грошових коштів та їх еквівалентів здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості.

Первісна та подальша оцінка грошових коштів та їх еквівалентів в іноземній валюті та банківських металах здійснюється у функціональній валюті за офіційними курсами Національного банку України (далі – НБУ).

У разі призначення НБУ в банківській установі тимчасової адміністрації або прийняття НБУ рішення про ліквідацію банківської установи та відсутності ймовірності повернення грошових коштів, визнання їх як активу припиняється і відображається у складі збитків звітного періоду.

Депозити (крім депозитів до запитання)

Депозит (вклад) – це грошові кошти в безготівковій формі у валюті України або в іноземній валюті, або банківські метали, які банк прийняв від вкладника або які надійшли для вкладника на договірних засадах на визначений строк зберігання чи без зазначення такого строку (під відсоток або дохід в іншій формі) і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору.

Депозит визнається у звіті про фінансовий стан тоді і лише тоді, коли Фонд стає стороною контрактних положень щодо цього інструменту.

Первісна оцінка депозиту здійснюється за його справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює його номінальній вартості. Витрати за операцією, навіть якщо вони прямо відносяться до укладання договору про депозит, не включаються до первісної оцінки депозиту, а визнаються витратами періоду.

Винятком, коли номінальна вартість депозиту може не дорівнювати його справедливій вартості, може бути суттєва відмінність відсоткової ставки, передбаченої депозитним договором, від поточних ринкових ставок за подібними депозитами, у результаті чого дисконтовані грошові потоки за різними ставками можуть суттєво відрізнятися.

Подальша оцінка депозитів у національній валюті здійснюється за справедливою вартістю очікуваних грошових потоків.

У такому разі вартість очікуваних грошових потоків за депозитом – це теперішня вартість грошових потоків (виплат за депозитним договором), які очікуються до отримання відповідно до графіку виплат, дисконтованих за депозитними ставками. Справедлива вартість очікуваних грошових потоків відображає нинішні ринкові очікування стосовно таких майбутніх грошових потоків.

У разі зміни справедливої вартості депозитів, що мають місце на звітну дату, такі зміни визнаються у прибутку (збитку) звітного періоду.

Зміни справедливої вартості депозитів можливі у випадку суттєвих коливань (підвищення або зниження) поточних ринкових відсоткових ставок подібних депозитів.

У разі виникнення таких коливань здійснюється перерахунок справедливої вартості депозитів, а зміна справедливої вартості визнається у прибутку (збитку) звітного періоду.

Подальша оцінка депозитів у разі призначення НБУ в банківській установі тимчасової адміністрації або ухвалення НБУ рішення про ліквідацію банківської установи здійснюється в сумі очікуваних надходжень грошових коштів з урахуванням ймовірності та строку їх повернення.

За відсутності ймовірності повернення депозитів визнання їх як активу припиняється і відображається у складі збитків звітного періоду.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Подальша оцінка депозитів в іноземній валюті та банківських металах здійснюється у функціональній валюті за офіційним курсом НБУ.

Боргові цінні папери

Відповідно до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» до складу активів пенсійного фонду в боргових цінних паперах можуть належати облігації, іпотечні облігації та ощадні (депозитні) сертифікати.

Облігація – це цінний папір, що посвідчує внесення його першим власником грошей, визначає відносини позики між власником облігації та емітентом, підтверджує зобов'язання емітента повернути власникам облігації її номінальну вартість у передбачений проспектом емісії (для державних облігацій України – умовами їх розміщення) строк та виплатити дохід за облігацією, якщо інше не передбачено проспектом емісії (для державних облігацій України – умовами їх розміщення).

Іпотечна облігація – це іменний цінний папір, що засвідчує внесення грошових коштів її власником і підтверджує зобов'язання емітента відшкодувати йому номінальну вартість цієї облігації та грошового доходу в порядку, встановленому Законом України «Про іпотечні облігації» та проспектом емісії, а в разі невиконання емітентом зобов'язань за іпотичною облігацією надає її власнику право задоволити свою вимогу за рахунок іпотечного покриття, яким забезпечено виконання зобов'язань емітента.

Ощадний (депозитний) сертифікат – це неемісійний цінний папір, що видається на певний строк (під відсотки, передбачені умовами його видачі) та підтверджує суму вкладу, внесеної в банк, і права вкладника (власника сертифіката) на одержання зі спливом встановленого строку суми вкладу та відсотків, встановлених сертифікатом, у банку, який його видав.

Боргові цінні папери визнаються у звіті про фінансовий стан тоді і лише тоді, коли Фонд стає стороною контрактних положень щодо цих інструментів.

Первісна оцінка боргових цінних паперів як фінансових активів здійснюється за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції, у ході якої був отриманий актив. Проте, якщо існують свідчення, що ціна операції (придбання) не відповідає справедливій вартості боргових цінних паперів, які придбаваються, визнається прибуток (збиток) при первісному визнанні.

Борговий цінний папір повинен бути нескасовано призначений як такий, що оцінюється за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку, якщо таке призначення усуває або значно зменшує невідповідність оцінки чи визнання, яку інколи називають «неузгодженістю обліків», що інакше виникне внаслідок оцінювання активів або зобов'язань чи визнання прибутків або збитків за ними на різних підставах.

Справедлива вартість боргового цінного паперу оцінюється за мінімальним серед організаторів торгов, на яких обертається такий цінний папір, офіційним біржовим курсом на дату оцінки (1-й рівень ієархії).

Справедлива вартість державної облігації, щодо якої організатори торгов не встановили біржовий курс, визначається за формулою (2) виходячи із значення доходності до погашення, розрахованої при визначені справедливої вартості такої облігації, що оприлюднюється НБУ в перший робочий день, наступний за датою оцінки (1-й рівень ієархії).

Справедлива вартість боргового цінного паперу, що не може бути визначена за 1-м рівнем ієархії, оцінюється з урахуванням доходності до погашення виходячи із значення останньої справедливої вартості такого паперу, визначеного за 1-м рівнем ієархії (2- й рівень ієархії):

$$P = \sum_{i=1}^n \frac{C_i}{(1 + y_M)^{\frac{d_i}{365}}} + \frac{N}{(1 + y_M)^{\frac{d_n}{365}}} \quad (2)$$

де P – справедлива вартість боргового цінного паперу;

y_M - доходність до погашення (оферти);

C_i - величина виплати (купонної, амортизаційної) у i -тий період, грн.;

d_i - кількість днів до 1, 2, ... n виплати на дату розрахунку;

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

N - номінальна вартість або залишкова від номінальної вартості цінних паперів, грн.;
 d_n - кількість днів до дати погашення цінних паперів.

Розрахунок доходності до погашення ум здійснюється за наведеною формулою в зворотному порядку наближеними математичними методами виходячи із значення P , що дорівнює останній справедливій вартості, визначеній за 1-м рівнем ієрархії, та дати встановлення такої вартості.

Справедлива вартість боргового цінного паперу, що не може бути визначена за 1-м та 2-м рівнями ієрархії, оцінюється за наведеною формулою, в якій використовується доходність до погашення, розрахована виходячи із значення P , що дорівнює вартості придбання такого цінного паперу (3-й рівень ієрархії).

Справедлива вартість боргових цінних паперів, обіг яких зупинений або по яких оголошено дефолт, дорівнює нулю.

Інструменти капіталу

Інструменти капіталу – це будь-які контракти, які засвідчують залишкову частку в активах суб'єкта господарювання після вирахування всіх його зобов'язань.

До інструментів капіталу відносяться акції та паї (частки) господарських товариств.

Акція – це іменний цінний папір, який посвідчує майнові права його власника (акціонера), що стосуються акціонерного товариства, у тому числі право на отримання частини прибутку акціонерного товариства у вигляді дивідендів та право на отримання частини майна акціонерного товариства у разі його ліквідації, право на управління акціонерним товариством, а також немайнові права, передбачені Цивільним кодексом України та законом, що регулює питання створення, діяльності та припинення акціонерних товариств, і законодавством про інститути спільного інвестування.

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» розглядає акції як інвестиції в інструменти капіталу.

Інструменти капіталу визнаються у Звіті про фінансовий стан тоді і лише тоді, коли Фонд стає стороною контрактних положень щодо цих інструментів.

Первісна оцінка інструментів капіталу здійснюється за їх справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції, у ході якої був отриманий актив. Проте, якщо існують свідчення, що ціна операції (придбання) не відповідає справедливій вартості придбаних інструментів капіталу, різниця визнається як прибуток (збиток) при первісному визнанні.

Витрати на придбання інструментів капіталу визнаються витратами періоду і не включаються до первісної справедливої вартості інструментів капіталу.

Подальша оцінка інструментів капіталу здійснюється за справедливою вартістю на дату оцінки.

Ринкова вартість належних Фонду інструментів капіталу оцінюється за офіційним біржовим курсом організатора торгові на дату оцінки. Якщо інструменти капіталу мають обіг більш як на одному організаторі торговлі, то під час розрахунку вартості активів такі інструменти оцінюються за курсом на основному ринку для цього інструменту капіталу або, за відсутності основного ринку, на найсприятливішому ринку для нього. Якщо свідчень на користь протилежного положення немає, ринок, на якому Фонд зазвичай здійснює операцію продажу активу, приймається за основний або, за відсутності основного ринку, за найсприятливіший ринок.

Оцінка інструментів капіталу, що входять до складу активів Фонду та перебувають у біржовому списку організатора торговлі і при цьому не мають визначеного біржового курсу на дату оцінки, здійснюється за останньою балансовою вартістю. Якщо є підстави вважати, що балансова вартість суттєво відрізняється від справедливої, Фонд визначає справедливу вартість за допомогою інших методів оцінки або залиучає до оцінки незалежного оцінювача. Відхилення можуть бути зумовлені значими змінами у фінансовому стані емітента та/або змінами кон'юнктури ринків, на яких емітент провадить діяльність, а також змінами у кон'юнктурі фондового ринку.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Інструменти капіталу іноземних емітентів, що перебувають в обігу та пройшли лістинг на одній з провідних іноземних бірж, зазначеній у ст. 47 Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення», оцінюються за біржовим курсом (ціною закриття біржового торгового дня), визначеним цією біржою на дату оцінки активів НПФ.

Справедлива вартість цінних паперів емітентів, обіг яких зупинений або заблокований визначається відповідно до Облікової політики Фонду.

Дебіторська заборгованість

Дебіторська заборгованість – це фінансовий актив, який є контрактним правом отримувати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого суб'єкта господарювання.

Дебіторська заборгованість визнається у звіті про фінансовий стан тоді і лише тоді, коли Фонд стає стороною контрактних положень щодо цього інструменту.

Первісна оцінка дебіторської заборгованості здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює вартості погашення, тобто сумі очікуваних контрактних грошових потоків на дату оцінки.

Дебіторська заборгованість може бути нескасово призначена як така, що оцінюється за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку, якщо таке призначення усуває або значно зменшує невідповідність оцінки чи визнання (яку інколи називають «неузгодженістю обліку»), що інакше виникне внаслідок оцінювання активів або зобов'язань чи визнання прибутків або збитків за ними на різних підставах.

Подальша оцінка дебіторської заборгованості здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює вартості погашення, тобто сумі очікуваних контрактних грошових потоків на дату оцінки. У разі змін справедливої вартості дебіторської заборгованості, що мають місце на звітну дату, такі зміни визнаються у прибутку (збитку) звітного періоду.

3.2.10. Зобов'язання

Поточні зобов'язання – це зобов'язання, які відповідають одній або декільком із нижченаведених ознак:

- Фонд сподівається погасити зобов'язання або зобов'язання підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців після звітного періоду;
- Фонд не має безумовного права відстрочити погашення зобов'язання упродовж щонайменше 12 місяців після звітного періоду.

Поточні зобов'язання визнаються за умови відповідності визначеню і критеріям визнання зобов'язань.

Первісна та подальша оцінка поточних зобов'язань здійснюється за вартістю погашення.

3.2.11. Доходи

Дохід – це збільшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді надходження чи збільшення корисності активів або у вигляді зменшення зобов'язань, результатом чого є збільшення чистих активів, за винятком збільшення, пов'язаного з внесками учасників.

Дохід визнається у звіті про прибутки та збитки за умови відповідності визначеню та критеріям визнання. Це, власне, означає, що визнання доходу відбувається одночасно з визнанням збільшення активів або зменшення зобов'язань.

Дохід від продажу фінансових інструментів, інвестиційної нерухомості або інших активів визнається у прибутку або збитку в разі задоволення всіх наведених далі умов:

- а) Фонд передав покупцеві суттєві ризики і винагороди, пов'язані з власністю на фінансовий інструмент, інвестиційної нерухомості або інші активи;
- б) за Фондом не залишається ані подальша участь управлінського персоналу у формі, яка зазвичай пов'язана з володінням, ані ефективний контроль за проданими фінансовими інструментами, інвестиційною нерухомістю або іншими активами;
- в) суму доходу можна достовірно оцінити;
- г) ймовірно, що до Фонду надійдуть економічні вигоди, пов'язані з операцією;
- г) витрати, які були або будуть понесені у зв'язку з операцією, можна достовірно оцінити.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Дохід, який виникає в результаті використання третіми сторонами активів Фонду, що приносять відсотки та дивіденди, визнається у прибутку або збитку, якщо: є ймовірність, що економічні вигоди, пов'язані з операцією, надходитимуть до Фонду, або можна достовірно оцінити суму доходу.

Дохід за фінансовим активом або фінансовим зобов'язанням, що оцінюється за справедливою вартістю, визнається у прибутку або збитку.

Дохід оцінюється за справедливою вартістю компенсації, яка була отримана або підлягає отриманню. Сума доходу, яка виникає в результаті операції, як правило, визначається шляхом угоди між суб'єктом господарювання та покупцем або користувачем активу. Вона оцінюється за справедливою вартістю отриманої компенсації або компенсації, яка має бути отримана з урахуванням суми будь-якої торговельної знижки чи знижки з обсягу, що надається суб'єктом господарювання.

Дохід, який виникає в результаті використання третіми сторонами активів Фонду, що приносять відсотки та дивіденди, визнається на такій основі:

а) відсотки визнаються із застосуванням методу ефективної ставки відсотка. Ефективна ставка відсотка – це ставка, яка точно дисконтує попередньо оцінені майбутні платежі або надходження грошових коштів упродовж очікуваного строку дії фінансового інструмента та, якщо доцільно, протягом коротшого періоду до його балансової вартості. У разі розміщення депозитів на звичайних умовах ефективна ставка відсотка відповідає номінальній. Незвичайними умовами розміщення депозитів є суттєве відхилення номінальної ставки від ставок за подібними депозитами;

б) дивіденди визнаються, коли встановлюється право Фонду на їх отримання.

Коли виникає невизначеність щодо отримання суми, яку вже включено до суми доходу, неотримана suma (або suma, щодо якої перестає існувати ймовірність відшкодування), визнається як витрати, а не як коригування суми первісно визначеного доходу.

3.2.12. Витрати

Витрати – це зменшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді вибуття чи амортизації активів або у вигляді виникнення зобов'язань, результатом чого є зменшення чистих активів, за винятком зменшення, пов'язаного з виплатами учасникам.

Витрати визнаються у звіті про прибутки та збитки за умови відповідності визначеню та одночасно з визнанням збільшення зобов'язань або зменшення активів.

Витрати визнаються у звіті про прибутки та збитки, коли видатки не надають майбутніх економічних вигід або тоді та тією мірою, якою майбутні економічні вигоди не відповідають або перестають відповідати визнанню як активу у звіті про фінансовий стан.

Витрати визнаються у звіті про прибутки та збитки також у тих випадках, коли виникають зобов'язання без визнання активу.

3.3. Інші застосовані облікові політики, що є доречними для розуміння фінансової звітності

Питання, не врегульовані обліковою політикою Фонду, регулюються відповідно до МСФЗ та чинного законодавства України.

3.4. Відповідність облікової політики звітного та попереднього періодів

Прийнята облікова політика відповідає обліковій політиці, що застосовувалася в попередньому звітному році.

3.5. Інформація про добровільні зміни в обліковій політиці

У 2019 році добровільні зміни до облікової політики не вносились.

За звітний період облікова політика застосовувалась послідовно до всіх операцій. Зміни і доповнення до облікової політики Фонду можуть бути внесені виключно якщо:

а) вимагається МСФЗ, або

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

б) призводить до того, що фінансова звітність надає достовірну та доречнішу інформацію про вплив операцій, інших подій або умов на фінансовий стан, фінансові результати діяльності або грошові потоки суб'єкта господарювання.

4. ІСТОТНІ ОБЛІКОВІ СУДЖЕННЯ, ОЦІННІ ЗНАЧЕННЯ І ПРИПУЩЕННЯ

4.1. Опис операційного середовища та економічної ситуації

Фонд функціонує в нестабільному середовищі, що пов'язано з економічною кризою, політичною нестабільністю (подвійні вибори у 2019 році) та продовженням збройного конфлікту на сході України. Ситуація ускладняється суттєвим зміненням вартості національної валюти у 2019 році та, відповідно, зниженням курсів іноземних валют до гривні.

Стабілізація економічної ситуації в Україні значною мірою залежатиме від ефективності фіскальних та інших економічних заходів, що будуть вживатися Урядом України. Водночас не існує чіткого уявлення того, що саме робитиме Уряд для подолання кризи.

01 січня 2019 року набули чинності зміни до Податкового кодексу України у частині уточнення вимог до неприбуткових організацій, а саме до недержавних пенсійних фондів. Відповідні зміни були прийняті Законом № 2628-VIII від 23.11.2018 року. Також було визначено, що вищевказані зміни застосовуються до податкових періодів, починаючи з 1 липня 2017 року.

Але, відповідно до роз'ясень ДПС України включення недержавних пенсійних фондів до Реєстру неприбуткових установ та організації можливо тільки після внесення змін до Статуту НПФ та приведення його до вимог Податкового кодексу у частині відповідності ознакам неприбуткової організації. Крім того, ДПС України визнають НПФ як неприбуткову установу тільки з дати включення до Реєстру неприбуткових установ та організацій.

Станом на 31.12.2019 року Фондом не були внесені відповідні зміни до Статуту, та відповідно Фонд не був внесений до Реєстру неприбуткових установ та організації. Рада Фонду планує у 2020 році вирішити це питання.

У зв'язку з цим неможливо достовірно оцінити ефект впливу поточної економічної ситуації на фінансовий стан Фонду. У результаті виникає невизначеність, яка може вплинути на майбутні операції та можливість збереження вартості його активів. Ця фінансова звітність не включає жодних коригувань, які можуть виникнути в результаті такої невизначеності. Про такі коригування буде повідомлено, якщо вони стануть відомі та зможуть бути оцінені.

4.2. Основні припущення, оцінки та судження

Під час підготовки фінансової звітності Фонд здійснює оцінки та припущення, які мають вплив на елементи фінансової звітності, ґрунтуючись на МСФЗ, МСБО та тлумаченнях, розроблених Комітетом з тлумачень міжнародної фінансової звітності. Оцінки та судження базуються на попередньому досвіді та інших факторах, що за існуючих обставин вважаються обґрунтованими і за результатами яких приймаються судження щодо балансової вартості активів та зобов'язань.

Хоча ці розрахунки базуються на наявній у керівництва Фонду інформації про поточні події, фактичні результати можуть зрештою відрізнятися від цих розрахунків. Області, де такі судження є особливо важливими, області, що характеризуються високим рівнем складності, та області, у яких припущення й розрахунки мають велике значення для підготовки фінансової звітності за МСФЗ, наведені нижче.

4.2.1. Судження щодо операцій, подій або умов за відсутності конкретних МСФЗ

Якщо немає МСФЗ, який конкретно застосовується до операції, іншої події або умови, застосовуються судження під час розроблення та застосування облікової політики, щоб інформація була доречною для потреб користувачів для прийняття економічних рішень та достовірною, у тому значенні, що фінансова звітність:

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

- подає достовірно фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки Фонду;
- відображає економічну сутність операцій, інших подій або умов, а не лише юридичну форму;
- є нейтральною, тобто вільною від упереджень;
- є повною в усіх суттєвих аспектах.

Під час формування судження враховується прийнятність наведених далі джерел у низхідному порядку:

- а) вимоги в МСФЗ, де ідеться про подібні та пов'язані з ними питання;
- б) визначення, критерії визнання та концепції оцінки активів, зобов'язань, доходів та витрат у Концептуальній основі фінансової звітності.

Під час формування судження враховуються крайні положення інших органів, що розробляють та затверджують стандарти, які застосовують подібну концептуальну основу для розроблення стандартів, іншу професійну літературу з обліку та прийняті галузеві практики, тією мірою, якою вони не суперечать вищезазначеним джерелам.

4.2.2. Судження щодо справедливої вартості активів Фонду

Справедлива вартість інвестицій, що активно обертаються на організованих фінансових ринках, розраховується на основі поточної ринкової вартості на момент закриття торгов на звітну дату. В інших випадках оцінка справедливої вартості ґрунтуються на судженнях щодо передбачуваних майбутніх грошових потоків, існуючої економічної ситуації, ризиків, властивих різним фінансовим інструментам, та інших факторів.

Для оцінки статей, включених до фінансової звітності Фонду, було використано валюту первинного економічного середовища, у якому працює Фонд (функціональна валюта). Нею є українська гривня.

Основні курси обміну, що використовувалися для перерахунку сум в іноземній валюті, були такими:

Валюта	31 грудня 2019 р., грн.	31 грудня 2018 р., грн.
1 долар США (USD)	23,6862	27,688264

Однак, слід зазначити, що переоцінка активів в іноземній валюти та банківських металах здійснювалась щоденно по курсах Національного банку України, що діяли на відповідний день у 2019 році.

4.2.3. Судження щодо змін справедливої вартості фінансових активів

Управлінський персонал вважає, що облікові оцінки та припущення, які мають стосунок до оцінки фінансових інструментів, де ринкові котирування не доступні, є ключовим джерелом невизначеності оцінок, тому що: (а) вони з високим ступенем ймовірності зазнають змін з плином часу, оскільки оцінки базуються на припущеннях керівництва щодо відсоткових ставок, волатильності, змін валютних курсів, показників кредитоспроможності контрагентів, коригувань під час оцінки інструментів, а також специфічних особливостей операцій; та (б) вплив зміни в оцінках на активи, відображені в звіті про фінансовий стан, а також на доходи (витрати) може бути значним.

Використання різних маркетингових припущень та/або методів оцінки також може мати значний вплив на передбачувану справедливу вартість.

4.2.4. Судження щодо очікуваних термінів утримування фінансових інструментів

Управлінський персонал застосовує професійне судження щодо термінів утримання фінансових інструментів, що входять до складу пенсійних активів. Професійне судження за цим питанням ґрунтуються на оцінці ризиків фінансового інструменту, його прибутковості й динаміці та інших факторах. Проте існують невизначеності, які можуть бути пов'язані з призупиненням обігу цінних паперів, що не є підконтрольним фактором і може суттєво вплинути на оцінку фінансових інструментів.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

4.2.5 Використання ставок дисконтування

Фонд не має у своїх активах інструментів, до яких може застосовуватись дисконтування. Всі депозити розміщені відповідно до ринкових умов, тому оцінюються за справедливою вартістю (по номіналу). Дебіторська заборгованість Фонду класифікується як короткострокова, оцінюється за справедливою вартістю (по номіналу).

Але, при визначенні справедливої оцінки фінансових інструментів, наприклад, облігацій, емітованих Міністерством фінансів України, для кожного окремого інструмента можуть використовуватись індивідуальні ставки дисконтування в залежності від терміну погашення та доходності окремого фінансового інструменту.

4.2.6. Судження щодо виявлення ознак знецінення активів Фонду

Кошти, розміщені на рахунках в комерційних банках, що знаходяться в стадії ліквідації, відображаються в балансі за нульовою вартістю. Кошти, розміщені на рахунках в комерційних банках, які не виконують своїх зобов'язань протягом місяця, відображаються в балансі за справедливою вартістю, яка є нижчою за номінальну. Значне й тривале зниження справедливої вартості акцій банку є свідченням того, що такий фінансовий інструмент знецінений, а це призвело до винесення судження щодо його знецінення до нульової вартості.

На кожну звітну дату управлінський персонал проводить аналіз фінансових активів на предмет наявності ознак їх знецінення. Збиток від знецінення визнається на основі власного професійного судження управлінського персоналу за наявності об'єктивних даних, що свідчать про зменшення передбачуваних майбутніх грошових потоків за даним активом у результаті однієї або кількох подій, що відбулися після визнання фінансового активу.

5. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ СПРАВЕДЛИВОЇ ВАРТОСТІ

5.1. Методики оцінювання та вхідні дані, використані для складання оцінок за справедливою вартістю

Управлінський персонал здійснює виключно безперервні оцінки справедливої вартості активів та зобов'язань, тобто такі оцінки, які вимагаються МСБО 26 на кінець кожного звітного періоду.

<i>Класи активів та зобов'язань, оцінених за справедливою вартістю</i>	<i>Методики оцінювання</i>	<i>Метод оцінки (ринковий, дохідний, витратний)</i>	<i>Вихідні дані</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	Первісна та подальша оцінка грошових коштів та їх еквівалентів здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює їхній номінальній вартості	Ринковий	Офіційні курси НБУ
Депозити (крім депозитів до запитання)	Первісна оцінка депозиту Первісна оцінка депозиту здійснюється за його справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює його номінальній вартості. Подальша оцінка депозитів у національній валюті здійснюється за справедливою вартістю очікуваних грошових потоків (якщо депозит розміщений за ставками, які значно відрізняються від ринкових). Якщо депозит розміщений за ринковими ставками, то подальша оцінка	Дохідний, Ринковий	Ставки за депозитами, ефективні ставки за депозитними договорами

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

	здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює його номінальній вартості.		
Боргові цінні папери	Первісна оцінка боргових цінних паперів як фінансових активів здійснюється за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції, у ході якої був отриманий актив. Подальша оцінка боргових цінних паперів здійснюється за справедливою вартістю	Ринковий, дохідний	Офіційні біржові курси організаторів торгів на дату оцінки, котирування аналогічних боргових цінних паперів, дисконтовані потоки грошових коштів
Інструменти капіталу	Первісна оцінка інструментів капіталу здійснюється за їх справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції, у ході якої був отриманий актив. Подальша оцінка інструментів капіталу здійснюється за справедливою вартістю на дату оцінки	Ринковий, витратний	Офіційні біржові курси організаторів торгів на дату оцінки, за відсутності визначеного біржового курсу на дату оцінки, використовується остання балансова вартість, ціни закриття біржового торгового дня
Дебіторська заборгованість	Первісна та подальша оцінка дебіторської заборгованості здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює вартості погашення, тобто сумі очікуваних контрактних грошових потоків на дату оцінки	Дохідний	Контрактні умови, ймовірність погашення, очікувані вхідні грошові потоки
Поточні зобов'язання	Первісна та подальша оцінка поточних зобов'язань здійснюється за вартістю погашення	Витратний	Контрактні умови, ймовірність погашення, очікувані вихідні грошові потоки

5.2. Рівень ієархії справедливої вартості, до якого належать оцінки справедливої вартості

Класи активів та зобов'язань, оцінених за справедливою вартістю	1 рівень (ціни котирування (не скориговані) на активних ринках на ідентичні активи або зобов'язання)	2 рівень (вхідні дані, (окрім цін котирування, віднесеніх до 1-го рівня), які можна спостерігати для активу чи зобов'язання прямо або опосередковано)	3 рівень (вхідні дані для активу чи зобов'язання, яких немає у відкритому доступі)	Усього
Дата оцінки	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Грошові кошти та їх еквіваленти	84	292					84	292
Депозити (крім депозитів до запитання)	10591	13112					10591	13112
Боргові цінні папери	16070	13112					16070	13112
Інструменти капіталу	2196	2220					2196	2220
Дебіторська заборгованість			109	209			109	209
Поточні зобов'язання			106	204			106	204

5.3. Переміщення між 1-м та 2-м рівнями ієархії справедливої вартості

У 2019 та попередньому році переведень між рівнями ієархії не було

5.4. Інші розкриття, що вимагаються МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості»

Управлінський персонал вважає, що наведені розкриття щодо застосування справедливої вартості є достатніми, і не вважає, що за межами фінансової звітності залишилась будь-яка суттєва інформація щодо застосування справедливої вартості, яка може бути корисною для користувачів фінансової звітності.

6. НОВІ СТАНДАРТИ, РОЗ'ЯСНЕННЯ ТА ПОПРАВКИ ДО ЧИННИХ СТАНДАРТІВ ТА РОЗ'ЯСНЕНЬ, ЯКІ ВПЕРШЕ ЗАСТОСОВАНІ ФОНДОМ

6.1. Стандарти, що набули чинності

Фонд обирає та застосовує свою облікову політику послідовно для подібних операцій, інших подій або умов, якщо МСФЗ конкретно не вимагає або не дозволяє визначення категорії статей, для яких інші політики можуть бути доречними. Якщо МСФЗ вимагає або дозволяє таке визначення категорій, Фонд обирає прийнятну облікову політику та послідовно застосовує її до кожної категорії.

В цілому, облікова політика звітного року відповідає тій, що застосовувалась у попередньому звітному році. Фонд вперше застосував деякі нові стандарти і поправки до чинних стандартів, які набули чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Фонд не застосовував достроково стандарти, роз'яснення або поправки, які були випущені, але не вступили в силу.

Характер і вплив цих змін розглядаються нижче. Хоча нові стандарти і поправки застосовувалися вперше в 2019 році, вони не мали істотного впливу на річну фінансову звітність Фонду. Характер і вплив кожного(ої) нового(ої) стандарту (поправки) описані нижче.

МСФЗ	Характер змін /вплив на фінансову звітність
МСФЗ 16 Оренда	Впроваджує нові або змінені вимоги до обліку оренди. Ці значні зміни стосуються обліку орендаря, оскільки відміняють різницю між операційною та фінансовою орендою та вимагають визнання активу з правом користування та орендного зобов'язання на початку оренди окрім короткострокової оренди та оренди малоцінних активів. На відміну від цього, вимоги до обліку

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

	орендодавця майже не змінились. Управлінський персонал Фонду не застосував ці поправки в зв'язку з відсутністю об'єктів оренди.
Поправка до МСФЗ 3 Об'єднання бізнесу	Зміни уточнюють, що у випадку, коли суб'єкт господарювання отримує контроль над бізнесом, який є спільною діяльністю, такий суб'єкт застосовує вимоги до поетапного об'єднання бізнесу, включаючи переоцінку свого раніше утримуваного відсотку в спільній діяльності за справедливою вартістю. Цей показник до переоцінки включає невизнані активи, зобов'язання та гудвіл спільного виробництва. Управлінський персонал Фонду не застосував ці поправки, у зв'язку із відсутністю відповідних операцій.
Зміни до МСФЗ 9 Фінансові інструменти	Зміни уточнюють, що для цілей оцінки визначають, чи відповідає передплата умові «оплати лише тіла та відсотків». Сторона, яка використовує цю опцію, може сплачувати або отримувати належну винагороду за передплату незалежно причини передплати. Іншими словами, фінансові активи з передплатою з від'ємною винагородою відповідають наведеній вище умові. Зміни до МСФЗ 9 не вплинули на фінансовий стан, фінансові результати та грошові потоки Фонду.
КТМФЗ (IFRIC) 23 Невизначеність щодо правил обчислення податку на прибуток	<p>Встановлює шляхи визначення облікового податкового статусу у випадках існування невизначеності щодо розрахунку податку на прибуток. IFRIC вимагає від суб'єкта господарювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначити, чи оцінювати невизначені податкові статуси кожний окремо чи з цілому як групу; та • оцінити ймовірність того, що податкові органи приймуть використаний чи запропонований суб'єктом господарювання підхід до невизначеності, наведений в наданих документах щодо податку на прибуток: <p>Якщо так, то суб'єкт господарювання повинен визначити свій обліковий податковий статус відповідно до використаного або запланованого підходу до податку в документах щодо податку на прибуток, які будуть подаватись в податкові органи.</p> <p>Якщо ні, то суб'єкт господарювання повинен відобразити вплив невизначеності щодо розрахунку податку на прибуток при визначенні свого податкового статусу з використанням методу найбільше вірогідної сумі або очікуваної суми. Управлінський персонал Фонду не застосував ці поправки, у зв'язку із відсутністю оподатковуваного прибутку.</p>
Зміни до МСБО 28 Інвестиції в асоційовані підприємства і спільні підприємства	Зміни до МСБО 28, включаючи вимоги щодо знецінення, застосовуються до інших фінансових інструментів в асоційовані Товариства чи у спільне підприємство, де не застосовується метод обліку за участю в капіталі. Сюди включено довгостроковий відсоток, який по суті є частиною чистих інвестицій в асоційовану компанію чи спільне підприємство Управлінський персонал Фонду не застосував ці поправки, у зв'язку із відсутністю відповідних операцій..
Зміни до МСБО 19 Виплати працівникам	Зміни уточнюють, що вартість колишніх послуг (або прибуток чи збиток при розрахунку) розраховуються через оцінювання зобов'язання (активу) за пенсійним планом з фіксованими виплатами з використанням оновлених припущенень та порівнянням запропонованих благ та активів плану до та після змін (секвестру чи виплат), ігноруючи при цьому максимальний рівень активу (який може виникнути у випадку, якщо пенсійний план з фіксованими виплатами має значний приріст). МСБО 19 уточнює, що зміна впливу максимального рівня активу, визначається на наступному етапі та визнається в складі іншого сукупного доходу.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

	Було внесено зміни в параграфи, що стосуються оцінювання вартості поточних послуг та чистого відсотку щодо чистого зобов'язання (активу) за пенсійним планом з фіксованими виплатами. Від Фонду тепер вимагається використання оновлених припущень на основі такої переоцінки для визначення вартості поточних послуг та чистого відсотку на ту частину звітного періоду, що залишилась після зміни плану. Що стосується чистого відсотку, зміни встановлюють, що для періоду після змін плану чистий відсоток розраховується множенням чистого зобов'язання (активу) за пенсійним планом, переоціненого відповідно до МСБО 19 на ставку дисконтування, використану при переоцінці (з урахуванням впливу внесків та виплат на чисте зобов'язання (актив). Фонду не застосував ці поправки, у зв'язку із відсутністю працівників.
Поправка до МСФЗ 11 Спільна діяльність	Зміни уточнюють, що у випадку, якщо сторона, що приймає участь в спільній діяльності, але не має спільного контроля над нею, отримує спільний контроль над такою спільною діяльністю, Групі можна не переоцінювати свій раніше утримуваний відсоток в спільній діяльності. Фонду не застосував ці поправки, у зв'язку із відсутністю відповідної діяльності.
Поправка до МСБО 12 Податки на прибуток	Зміни уточнюють, що суб'єкт господарювання повинен визнати податкові наслідки щодо податку на прибуток від дивідендів в складі прибутку чи збитку, іншого скупного доходу чи капіталу залежно від того, де суб'єкт господарювання початково визнавав операції, які генерують оподатковуваний дохід. Це не залежить від застосування різних ставок податків до розподіленого та нерозподіленого прибутку. Фонду не застосував ці поправки, у зв'язку із відсутністю оподатковуваного прибутку.
МСБО 23 Витрати на позики	Зміни уточнюють, що у випадку, коли конкретну позику ще не погашено після того, як відповідний актив готовий до використання чи продажу, ця позика включається до коштів, позичених суб'єктом господарювання в загальних цілях, при розрахунку ставки капіталізації коштів, позичених ним в загальних цілях. Фонду не застосував ці поправки, у зв'язку із відсутністю відповідних операцій.

6.2 Нові та переглянуті стандарти, які ще не набули чинності

На дату затвердження цих фінансових звітів Фонд не застосовував наступні нові та переглянуті МСФЗ, які ще не набули чинності:

Новий МСФЗ 17 Страхові контракти

Зміни до МСФЗ 10 та МСБО 28 - Продаж або внесок активів інвестором в асоційовану компанію чи спільне Товариство

Зміни МСФЗ 3 - Визначення бізнесу

Зміни МСБО 1 та МСБО 8 - Визначення суттєвості

Зміна посилань на Концептуальну основу в МСФЗ

Фонд не очікує, що набуття чинності вказаних вище стандартів та змін буде мати суттєвий вплив на фінансові звіти Фонду.

МСФЗ	Характер змін
МСФЗ 17 Страхові контракти	Встановлює принципи визнання, оцінки та подання страхових контрактів, замінюючи при цьому МСФЗ 4 Страхові контракти. МСФЗ 17 окреслює загальну модель модифіковану для страхових контрактів з прямою участю, описану як підхід з перемінною оплатою. Загальну

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

	<p>модель можна спрощувати за умови відповідності деяким критеріям через оцінювання зобов'язання на решту періоду покриття з використанням розподілу страхової премії.</p> <p>Загальна модель використовує поточні припущення для оцінки суми, часу та невизначеності майбутніх грошових потоків, а також вимірює вартість такої невизначеності. Вона також враховує ринкову ставку відсотка та вплив опцій власників полісів та гарантій.</p> <p>Стандарт набуває чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2021 року або пізніше, при цьому дозволяється досрочеве застосування. Він застосовується ретроспективно, окрім випадків, коли це непрактично; в таких випадках застосовується модифікований ретроспективний підхід або підхід за справедливою вартістю. Проект для обговорення Зміни в МСФЗ 17 розглядає проблемні питання щодо впровадження, ідентифіковані після публікації МСФЗ 17. Однією з головних запропонованих змін є відкладення дати початку застосування МСФЗ 17 на один рік, тобто для періодів, що починаються 1 січня 2022 року або пізніше.</p> <p>Перехідні вимоги вказують, що датою первого застосування є початок річного звітного періоду, в якому суб'єкт господарювання вперше застосовує стандарт, а перехідною датою є початок періоду, що безпосередньо передує даті первого застосування.</p>
Зміни до МСФЗ 10 та МСБО 28 - Продаж або внесок активів інвестором в асоційовану компанію чи спільне Товариство	<p>Зміни до МСФЗ 10 та МСБО 28 стосуються ситуацій, коли існує продаж або внесок активів інвестором в асоційовану компанію або спільне підприємство. Так, зміни говорять, що прибуток чи збитки внаслідок втрати контролю над дочірньою компанією внаслідок операції з асоційованою компанією чи спільною компанією, де облік ведеться за методом участі в капіталі, визнається в складі прибутків чи збитків материнською компанією лише в тій мірі, яка не стосується непов'язаних з цим інтересів інвестора в асоційованій компанії чи спільному підприємстві. Аналогічно цьому, прибутки та збитки внаслідок переоцінки інвестицій в екс-дочірній компанії (яка стала асоційованою компанією чи спільним підприємством, облік якої ведеться за методом участі в капіталі) до справедливої вартості визнаються в складі прибутків чи збитків материнської компанії лише в тій мірі, яка не стосується непов'язаних з цим інтересів інвестора в новій асоційованій компанії чи спільному підприємстві.</p> <p>Дата набуття чинності змінами ще не вказана РМСБО; але дозволено їх досрочеве застосування.</p>
Зміни в МСФЗ 3 Визначення бізнесу	<p>Зміни уточнюють, що, хоча бізнес зазвичай має вихід якоїсь продукції, це не є необхідним для того, щоб сукупність видів діяльності та активи кваліфікувались як бізнес. Для того, щоб вважатись бізнесом, діяльність та активи повинні включати, як мінімум, вхід чогось та матеріальний процес, що разом створюють можливість створення вихідної продукції.</p> <p>Наводяться додаткові поради для визначення, чи було створено матеріальний процес.</p> <p>Зміни також впроваджують як опцію тест концентрації, який дозволяє виконати спрощену оцінку, чи є сукупність видів діяльності та активи бізнесом, чи ні. За цим опціонним тестом концентрації, створена сукупність видів діяльності та активи не вважаються бізнесом, якщо майже вся справедлива вартість валових активів є сконцентрованою в одному активі, якій можна ідентифікувати, або групі аналогічних активів. Зміни застосовуються ретроспективно для всіх об'єдань бізнесу та придбань активів, у яких дата придбання припадає на перший річний звітний період, що починається 1 січня 2020 року або пізніше; при цьому допускається досрочеве застосування.</p>

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

<p>Зміни МСБО 1 та МСБО 8 Визначення суттєвості</p>	<p>Зміни націлені на покращення зрозуміlosti визначення суттєвості в МСБО 1 та не змінюю концепцію суттєвості в МСФЗ. Концепція 'маскування' суттєвої інформації несуттєвою включена в нове визначення. Поріг суттєвості, який впливає на користувачів, змінено за «може вплинути» на «можна вмотивовано вважати таким, що може вплинути».</p> <p>Визначення суттєвості в МСБО 8 замінено посиланням на визначення суттєвості в МСБО 1. Okрім того, РМСБО внесла зміни в інші стандарти та Концептуальну Основу, де міститься визначення суттєвості чи посилання на термін «суттєвість» для забезпечення послідовності.</p> <p>Зміни застосовуються ретроспективно для річних періодів, що починаються 1 січня 2020 року або пізніше; при цьому допускається досркове застосування.</p>
<p>Зміни до Посилань на Концептуальну Основу в МСФЗ</p>	<p>Разом з переглянуту Концептуальною Основою, яка набула чинності після публікації 29 березня 2018 року, РМСБО також видала Зміни до посилань на Концептуальну Основу в МСФЗ. Цей документ містить зміни до МСФЗ 2, МСФЗ 3, МСФЗ 6, МСФЗ 14, МСБО 1, МСБО 8, МСБО 34, МСБО 37, МСБО 38, IFRIC 12, IFRIC 19, IFRIC 20, IFRIC 22, та SIC-32.</p> <p>При цьому не всі зміни оновлюють ці стандарти щодо посилань та цитат концептуальної основи так, щоб вони посилались на переглянуту Концептуальну Основу. Деякі стандарти оновлено для розуміння, на яку версію Концептуальної Основи вони посилаються (Концептуальну Основу, прийняту РМСБО в 2001 р., Концептуальну Основу РМСБО від 2010 р., чи нову переглянуту Концептуальну Основу від 2018 р.), або зазначення, що визначення в стандарті не оновлювались відповідно до нових визначень, наведених в переглянутій Концептуальній Основі.</p> <p>Зміни, які є дійсно оновленням, є чинними для річних періодів, що починаються 1 січня 2020 року або пізніше; при цьому допускається досркове застосування.</p>

7. РЕКЛАСИФІКАЦІЇ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ЗА ЗВІТНИЙ РІК ПОРІВНЯНО З ФІНАНСОВОЮ ЗВІТНІСТЮ ПОПЕРЕДНЬОГО РОКУ ТА ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

Рекласифікації у фінансовій звітності за звітний рік порівняно з фінансовою звітністю попереднього року не здійснювалися. Виправлення помилок попередніх періодів не здійснювалося.

8. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЄ СТАТТІ, ПОДАНІ У ЗВІТНОСТІ

8.1. Грошові кошти та їх еквіваленти

Станом на 31 грудня 2019 року порівняно зі станом на 31 грудня 2018 року грошові кошти Фонду представлені в наступній таблиці:

Грошові кошти	31 грудня 2019 року тис. грн.	31 грудня 2018 року тис. грн.
Поточні рахунки в національній валюті	84	292
Поточні рахунки в іноземній валюті, доларах США (еквівалент по курсу НБУ)	0	29
<i>Сума в валюти (USD)</i>	<i>0</i>	<i>1</i>
Грошові кошти в національній валюті на депозитних рахунках	6 479	8 809

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Грошові кошти в доларах США на депозитних рахунках (еквівалент по курсу НБУ)	4 112	4 303
Сума в валюти (USD)	174	154
Всього	10 675	13 433

8.2. Фінансові інвестиції

Фінансові інвестиції	31 грудня 2019 р., тис. грн.	31 грудня 2018 р., тис. грн.
Акції українських емітентів	1 586	1 586
Акції іноземних емітентів	610	634
Облігації, погашення та отримання доходу за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України, із них:	11 771	12 131
• внутрішньої державної позики (номіновані у доларах США)	6 789	3 643
• внутрішньої державної позики (номіновані у гривні)	4 982	8 488
Облігації підприємств, емітентами яких є резиденти України	4 299	1 328
Всього	18 266	15 679

8.3. Дебіторська заборгованість

Дебіторська заборгованість	31 грудня 2019 р., тис. грн.	31 грудня 2018 р., тис. грн.
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів у вигляді відсотків по депозитам в національній валюті	90	47
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів у вигляді відсотків по депозитам в іноземній валюті (USD)	19	12
Дебіторська заборгованість торговця перед Фондом	0	150
Всього	109	209

8.4. Кредиторська заборгованість та поточні зобов'язання

Кредиторська заборгованість	31 грудня 2019 р., тис. грн.	31 грудня 2018 р., тис. грн.
Кредиторська заборгованість за послуги обслуговуючим Фонд компаніям	106	161
Неперсоніфіковані внески	0	9
Наражовані, але не здійснені виплати	0	33
Помилкові кошти	0	1
Всього	106	204

8.5. Інші фінансові доходи

Фінансові доходи	2019 рік, тис. грн.	2018 рік, тис. грн.
Наражовані відсотки по депозитах	1 385	1 508
Наражований купонний дохід по облігаціях внутрішньої державної позики	1 670	1 524
Дивіденди по акціям іноземних емітентів	54	0
Наражований купонний дохід по облігаціях підприємств	495	0
Всього	3 604	3 032

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

8.6. Інші доходи

Інші доходи	2019 рік, тис. грн.	2018 рік, тис. грн.
Дохід від курсової різниці	0	2 297
Дохід від дооцінки цінних паперів, в т.ч.:	4 428	0
• акцій іноземних емітентів	53	0
• облігацій внутрішньої державної позики	3 934	0
• облігацій підприємств	441	0
Дохід від реалізації фінансових інвестицій, в т.ч.:	23 733	0
• облігацій внутрішньої державної позики	1 415	0
• облігацій внутрішньої державної позики (погашення)	22 318	0
Дохід від зміни вартості довгострокових зобов'язань	4 937	0
Всього	33 098	2 297

8.7. Інші операційні доходи

Інші операційні доходи	2019 рік, тис. грн.	2018 рік, тис. грн.
Дооцінка фінансових інвестицій	0	2 041
Дохід від операційної курсової різниці	1 384	0
Дохід від списання кредиторської заборгованості, в т.ч.:	35	0
➢ дохід від зобов'язань по виплатам учасникам, як нараховані без документальних підстав	33	0
➢ дохід від неперсоніфікованих внесків	1	0
➢ дохід від помилково зарахованим на рахунок Фонду коштам	1	0
Всього	1 419	2 041

Згідно ПРОТОКОЛУ № 18/01-19 засідання Ради Фонду від 27.03.2019 року було прийнято рішення, зарахувати на доходи Фонду дохід від списання кредиторської заборгованості по: зобов'язанням виплат учасникам, як нараховані без документальних підстав, неперсоніфікованим внескам (вкладники знаходяться в зоні проведення ООС), а також від помилково зарахованим на рахунок Фонду коштам (закінчення терміну позовної давності).

8.8. Фінансові витрати

Фінансові витрати	2019 рік, тис. грн.	2018 рік, тис. грн.
Чистий інвестиційний прибуток	0	1 496
Всього	0	1 496

8.9. Інші витрати

Інші витрати	2019 рік, тис. грн.	2018 рік, тис. грн.
Переоцінка вартості ЦП, витрати на оплату послуг обслуговуючих компаній, переоцінка активів та фінансових інвестицій та курсова різниця	0	3 945
Втрати від уцінки цінних паперів, в т.ч.	6 921	0
• акцій іноземних емітентів	223	0
• облігацій внутрішньої державної позики	6 226	0
• облігацій підприємств, емітентами яких є резиденти України	472	0
Собівартість реалізованих фінансових інвестицій	22 909	0
• облігацій внутрішньої державної позики	1 415	0
• облігацій внутрішньої державної позики (погашення)	21 494	0

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Витрати від зміни вартості довгострокових зобов'язань	5 013	0
Всього	34 843	3 945

8.10. Інші операційні витрати

Інші операційні витрати	2019 рік, тис. грн.	2018 рік, тис. грн.
Втрати від операційної курсової різниці	1 822	0
Сумнівні та безнадійні борги	1	0
Всього	1 823	0

Згідно ПРОТОКОЛУ № 18/01-19 засідання Ради Фонду від 27.03.2019 року, було прийнято рішення списати, як безнадійний борг суму дебіторської заборгованості по надлишково перерахованим податкам (ПДФО, ВС).

8.11. Адміністративні витрати

Структура адміністративних витрат за 2019 рік представлена в наступній таблиці:

Адміністративні витрати	2019 рік, тис. грн.	2018 рік, тис. грн.
Витрати на оплату послуг обслуговуючих Фонд компаній, в т.ч.:	1 455	1 929
Послуги торговців цінними паперами	40	17
Послуги з адміністрування	336	585
Послуги за проведення планових аудиторських перевірок	35	25
Послуги зберігача	103	98
Послуги з управління активами	932	1 204
Послуги нотаріуса	9	0

8.12. Пенсійні внески та виплати учасникам

Показники	2019 рік, тис. грн.	2018 рік, тис. грн.
Пенсійні внески, всього	129	142
- від фізичних осіб	34	49
- від роботодавців	95	93
Переведено пенсійних коштів до Фонду	0	0
Всього надходжень до фонду	129	142
Пенсійні виплати, всього	372	540
- на строк від 10 до 15 років	17	17
- одноразові виплати	355	523
Заборгованість недержавного пенсійного фонду по виконанню зобов'язань перед учасниками та перерахуванню коштів	5	0
Переведено з Фонду до іншої фінансової установи	0	3
Всього, виплат учасникам	378	543

9. РОЗКРИТТЯ ІНШОЇ ІНФОРМАЦІЇ

9.1. Операції з пов'язаними сторонами

На вимогу п. 18 МСБО 24 «Розкриття інформації про зв'язані сторони» якщо суб'єкт господарювання здійснював операції зі зв'язаними сторонами протягом періодів, що охоплюються фінансовою звітністю, він повинен розкрити інформацію про характер відносин зі зв'язаними сторонами, а також інформацію про такі здійснені операції та залишки заборгованості,

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

в тому числі зобов'язання, яку потребують користувачі для розуміння потенційного впливу цих відносин на фінансову звітність.

Станом на 31.12.2019 року пов'язаними особами Фонду, які могли вплинути на діяльність Фонду, були особи, визначені у п. 1.4.1., а саме:

Засновники Фонду, члени ради Фонду, компанії, що здійснюють обслуговування Фонду (Адміністратор Фонду, Компанія з управління активами та Банк-Зберігач).

Операції з обслуговуючими компаніями регламентовані Законом України «Про недержавне пенсійне забезпечення» та відповідними договорами. Будь-які операції, не передбачені Законом та договором, проводити між Фондом та його обслуговуючими компаніями заборонено.

Операцій між Фондом та членами ради Фонду та/або Засновниками Фонду у 2019 році не було.

9.2. Умовні зобов'язання та невизнані контрактні зобов'язання

Фонд не має умовних активів і зобов'язань, а також і невизнаних контрактних зобов'язань. Фонд має право здійснювати пенсійні виплати згідно діючого законодавства.

9.3. Судові процеси

Станом на 31.12.2019 року Фонд не приймає участі у судових процесах.

9.4. Ризики

Фонд усвідомлює, що інвестиційна діяльність пов'язана з ризиками і вартість чистих активів у мінливому ринковому середовищі може суттєво змінитись унаслідок впливу суб'єктивних та об'єктивних чинників, вірогідність і напрям впливу яких заздалегідь точно передбачити неможливо. До таких ризиків віднесено кредитний, ринковий та ризик ліквідності. Ринковий ризик включає валютний ризик, відсотковий та інший ціновий ризик.

Управління ризиками Фондом здійснюється на основі розуміння причин виникнення ризику, кількісної оцінки його можливого впливу на вартість чистих активів та застосування інструментарію щодо його пом'якшення.

9.4.1. Кредитний ризик

Кредитний ризик – ризик того, що одна сторона контракту про фінансовий інструмент не зможе виконати зобов'язання і це буде причиною виникнення фінансового збитку іншої сторони. Кредитний ризик притаманний таким фінансовим інструментам, як поточні та депозитні рахунки в банках, облігації та дебіторська заборгованість.

Основним методом оцінки кредитних ризиків Фонду є оцінка кредитоспроможності контрагентів, для чого використовуються кредитні рейтинги та будь-яка інша доступна інформація щодо їх спроможності виконувати боргові зобов'язання. Відповідно до Інвестиційної декларації використовуються наступні методи управління кредитними ризиками:

- ліміти щодо боргових зобов'язань за класами фінансових інструментів;
- ліміти щодо боргових зобов'язань перед одним контрагентом (або асоційованою групою);
- ліміти щодо вкладень у фінансові інструменти відповідно до кредитних рейтингів за Національною рейтинговою шкалою;
- ліміти щодо розміщення депозитів у банках з різними рейтингами та випадки дефолту та неповернення депозитів упродовж останніх п'яти років.

Кредитний ризик: підсумкові кількісні дані на 31.12.2019 року

Одиниця виміру, тис. грн.

Активи	31.12.2019	Частка від активів, %	31.12.2018	Частка від активів, %
Облігації, погашення та отримання доходу за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України	11771	40,53	12131	41,38

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Облігації українських емітентів	4299	14,80	1328	4,53
Всього:	16070	55,33	13459	45,91

9.4.2. Ринковий ризик

Ринковий ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін. Ринковий ризик охоплює три типи ризику: інший ціновий ризик, валютний та відсотковий. Ринковий ризик виникає у зв'язку з ризиками збитків, зумовлених коливаннями цін на акції, відсоткових ставок та валютних курсів. Фонд наражається на ринкові ризики у зв'язку з інвестиціями в акції, облігації та інші фінансові інструменти).

Інший ціновий ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін (окрім тих, що виникають унаслідок відсоткового ризику чи валутного ризику), незалежно від того, чи спричинені вони чинниками, характерними для окремого фінансового інструмента або його емітента, чи чинниками, що впливають на всі подібні фінансові інструменти, з якими здійснюються операції на ринку.

Основним методом оцінки цінового ризику є аналіз чутливості. Для пом'якшення цінового ризику Фонд використовує диверсифікацію активів та дотримання лімітів на вкладення в акції та інші фінансові інструменти, що встановлені в Інвестиційній декларації.

Аналіз чутливості до іншого цінового ризику здійснювався за фінансовими інструментами, оціненими за 1-м рівнем ієархії справедливої вартості (Примітка 5.2).

У 2019 році спостерігалось суттєве зменшення ринкових ризиків (переважно інших цінових ризиків), оскільки Українська біржа поновила свою діяльність та інші біржі працювали у звичайному режимі.

Суттєвих коливань індексів фондових бірж України протягом 2019 року не було, загалом за 2019 рік індекс ПФТС показав від'ємний згіст – 8,45%, індекс Української біржі зменшився на - 11,22%.

В 2020 році Фонд може наразитись на ризик знецінення цінних паперів, справедливу вартість яких неможливо визначити. У разі, якщо не відновиться обіг акцій ПАТ «Мотор-Січ», потрібно буде провести уцінку вартості вищевказаних цінних паперів до нуля. Таким чином, сума збитку Фонду від уцінки вартості акцій ПАТ «Мотор-Січ» може скласти у 2020 році 1586 тис. гривень, або 5,46 % активів Фонду.

Акції іноземних емітентів не входять до розрахунку індексів фондових бірж України, тому, що мають подвійний лістинг та обертаються одночасно на Українській біржі та Лондонської біржі. Протягом минулого року, акції Миронівського хлібопродукту знижувалися в ціні на Лондонській біржі, а також посилення гривні зменшувало вартість пакету в структурі активів Фонду. Тобто, був подвійний негативний ефект, який почав вирівнюватися наприкінці року, коли ціна знайшла свій мінімум, та проявилися ознаки зростання

9.4.3. Валютний ризик

Це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін валютних курсів.

Визначення порогу чутливості Фонду здійснювалося на основі статистичних даних НБУ щодо динаміки курсу гривні до іноземних валют, на основі яких була розрахована історична волатильність курсу, що визначається як стандартне відхилення річної дохідності від володіння іноземною валютою за період.

Валютні ризики Фонду виникають у зв'язку з володінням фінансовими інструментами, номінованими в іноземній валюті. Фонд інвестує кошти в державні облігації у доларах США та в банківські депозити в іноземній валюті.

У 2019 році Фонд зазнав значних збитків у зв'язку із зменшенням курсу долара до гривні. Так, у 2019 році курс долара США зменшився на 14,5 %. Враховуючи, що майже 38 % вартості

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

активів Фонду інвестовано у фінансові інструменти, номіновані в доларах, Фонд не отримав очікуваного прибутку у 2019 році.

Чутливі до коливань валютного курсу активи, тис. гривень

Тип активу	31.12.2019 р.	31.12.2018 р.
Облігації, погашення та отримання доходу за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України (номіновані у доларах США), по курсу НБУ	6789	3643
<i>Частка в активах Фонду, %</i>	<i>23,37</i>	<i>12,42</i>
Депозитні рахунки в доларах США	4112	4303
<i>Частка в активах Фонду, %</i>	<i>14,15</i>	<i>14,68</i>
РАЗОМ	10901	7946
<i>Частка в активах Фонду, %</i>	<i>37,52</i>	<i>27,10</i>

Враховуючи фактичні показники зниження курсів іноземних валют до гривні, можна розрахувати суми збитків, які отримав Фонд, по кожній валюті.

Валютні ризики

Одинаця виміру, тис. грн.

Валюта	Активи станом на 31.12.2018	Сума	% змін курсів валю	Зростання вартості	Зменшення вартості
				На 31.12.2019	
Долар США	7946	10901	-14,5	-	-1581

Однак, у 2020 році управлінський персонал не очікує подальшого зниження курсів іноземних валют до гривні. Враховуючи, значний обсяг зовнішніх зобов'язань, які Україна повинна погасити у 2020 році, очікується девальвація гривні до іноземних валют до кінця 2020 року у розмірі не менш ніж 15 %. Таким чином, управлінський персонал не очікує ризиків від зменшення вартості іноземних валют у 2020 році.

9.4.4. Відсотковий ризик

Це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових відсоткових ставок. Фонд усвідомлює, що відсоткові ставки можуть змінюватись, і це впливатиме на справедливу вартість чистих активів.

Усвідомлюючи значні ризики, пов'язані з коливаннями відсоткових ставок у високоінфляційному середовищі, яке є властивим для фінансової системи України, Фонд контролює частку активів, розміщених у боргових зобов'язаннях у національній та іноземній валютах з фіксованою відсотковою ставкою.

Фонд здійснює моніторинг відсоткових ризиків та контролює їх максимально припустимий розмір. У разі значного зростання відсоткових ризиків Фонд має намір позбуватися боргових фінансових інструментів з фіксованою відсотковою ставкою. Моніторинг відсоткових ризиків здійснюється шляхом оцінки впливу можливих змін відсоткових ставок на вартість відсоткових фінансових інструментів.

У 2019 році почалось падіння дохідності по облігаціях, емітованих Міністерством фінансів України, а також банки почали знижувати ставки по банківських депозитах.

В 2019 році Національний банк України 5 разів зменшував облікова ставку з 18,0%, и станом на 31.12.2019 року облікова ставка НБУ була 13,5 %.

Активи, які наражаються на відсоткові ризики, тис. грн.

Тип активу	31.12.2019 р.	31.12.2018 р.
Облігації, погашення та отримання доходу за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України	11 771	12 131
<i>Частка в активах Фонду, %</i>	<i>40,52</i>	<i>41,37</i>

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Депозитні рахунки в доларах США	4 112	4 303
Частка в активах Фонду, %	14,15	14,67
Депозитні рахунки в гривні	6 479	8 809
Частка в активах Фонду, %	22,30	30,04
РАЗОМ	22 362	25 243
Частка в активах Фонду, %	76,97	86,08

Слід зазначити, що облігації, погашення та отримання доходу за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України, мають мінімальний відсотковий ризик, тому, що обертаються на ринку, їх оціночна вартість залежить від багатьох факторів (дохідність, строк до погашення, ціна на біржі тощо).

Протягом 2019 року було зниження відсоткових ставок по валютних та гривневих банківських депозитах Фонду. Так, відсоткова ставка у валюті знизилась на 2,0%, відсоткова ставка у гривні знизилась на 2,5 %. Зниження відсоткових ставок по банківських депозитах буде продовжуватись протягом 2020 року, тому відсоткові ризики розраховувались, виходячи з фактичної зміни відсоткових ставок по відповідних фінансових інструментах у 2019 році.

Відсоткові ризики

Одиниця виміру, тис. грн.

Тип активу	Вартість на 31.12.2018	Вартість на 31.12.2019	Відсоткова ставка (зміни)	Потенційний вплив на чисті активи фонду у разі зміни відсоткової ставки	
Депозити у банках у національній валюті	8809	6479	-2,5 %	-	-162
Депозити у банках у іноземній валюті	4303	4112	-2,0%	-	-82
Разом	13112	10591	X		-244

9.4.5. Ризик ліквідності

Ризик ліквідності – ризик того, що суб'єкт господарювання матиме труднощі в ході виконання зобов'язань, пов'язаних із фінансовими зобов'язаннями, що погашаються шляхом поставки грошових коштів або іншого фінансового активу. Фонд не наражається на значні ризики ліквідності, оскільки його зобов'язання перед учасниками обмежуються наявними активами.

Для управління ризиком ліквідності Фонду контролюються обсяги ліквідних активів, які можуть бути конвертовані у грошові кошти упродовж п'яти днів. П'ять днів – це строк, протягом якого адміністратор пенсійного фонду повинен здійснити пенсійну виплату учаснику або перерахувати його кошти до іншої фінансової установи відповідно до заяви.

Назва активу	31.12.2019		31.12.2018	
	менше ніж 5 днів	більш ніж 5 днів	менше ніж 5 днів	більш ніж 5 днів
Грошові кошти на поточному рахунку	84	-	321	-
Депозити в національній валюті	6479	-	8809	-
Депозити в іноземній валюті	4112	-	4303	-
Державні облігації	11771	-	12131	-
Облігації українських підприємств	4299	-	1328	-

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Акції іноземних емітентів	610	-	634	-
Акції українських емітентів	-	1586	-	1586
Дебіторська заборгованість	-	109	-	209
Всього:	27355	1695	27526	1795
Поточні зобов'язання	204	-	106	-

9.5. Події після звітної дати

Фонд вважає що не існувало подій після звітної дати, які необхідно розкривати в даній примітці.

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року склав Адміністратор Фонду ТОВАРИСТВО з ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ АДМІНІСТРАТОР ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ"

Директор

Т.Г. Сальнікова

Головний бухгалтер

Л.М. Синозацька